

DEBRECZEN

SZERKESZTŐSÉG, KIADÓHIYATAL ÉS NYOMDA
DEBRECEN, JÓZSEF KIRÁLYI HERCEG U. 1. SZ.
TELEFON: 27-89. (HÁROM MELLÉK-ÁLLOMÁS)

KELETMAGYARORSZÁGI
NAPLÓ

ELŐFIZETÉSI ÁRAK: HAVONTA 3 P. MEGYED-
ÉVRE 9 P., FÉLÉVRE 18 P., ÉVENTE 36 PENGŐ
EGYES SZÁM 12 FILLER. VASÁRNAP 24 FILLER

XV. ÉVFOLYAM, 219. SZÁM.

Debrecen, 1938 szeptember 29 csütörtök

ARA: 12 FILLER

Megállították a készülő világháborút

Utolsó erőfeszítések a béke megmentéséért
Hitler Münchenben megbeszélésre hívta
Mussolinit, Chamberlaint és Daladiert
Hitler 24 órára elhalasztotta a mozgósítást
Chamberlain nagy beszéde
A magyar kormány fontos közlései

A nemzetközi helyzet, a cseh válság következtében már annyira feszültté vált, hogy a világháború kitörésétől lehetett tartani. A kirobbanástól talán egy-két óra, vagy legkésőbb két nap választ el. Szinte az utolsó órákban közös erőfeszítéssel sikerült a készülő világháború lavináját megállítani. Ma derül ki, hogy véglegesen, vagy csak 24 órára. A négy nagy európai hatalom kormányelnökei ma Münchenben találkozóra jönnek össze, melyen elől, lesz-e háború, vagy békésen sikerül megoldani a cseh válságot.

Magyar politikai körökben rendkívül nagy érdeklődéssel tekintenek a csütörtöki müncheni négyes tanácskozó elé és annak a reménynek adnak kifejezést, hogy ez a találkozás a kérdések megfelelő megoldásához fog elvezetni, mégpedig olyan megoldáshoz, amelyet totális megoldásnak lehet majd nevezni; vagyis el fog vezetni a magyar érdekek megfelelő rendezéséhez is.

Budapesten meglepődéssel és örömmel látják, hogy ezt a találkozást Hitler kancellár lehetővé tette, Mussolini miniszterelnök elősegítette és Chamberlain angol miniszterelnök, aki szívós kitartással fáradozik a béke megoldásán, kezdeményezte. Ami Chamberlain beszédét illeti, a magyar közvélemény a rádió útján még szerda este szerzett tudomást az angol miniszterelnök nagyszabású alsóházi beszédéről. Magyar szempontból a beszéd legkiemelkedőbb pontjának azt tartják, hogy a csehszlovákiai magyar népcsoport ügye az angol kormány felügyelésében és a kezdődő nemzetközi tárgyalásokon

ezáltal polgárjogot nyert. Az angol kormány nyilvánvalóan tudomásul vette azokat a lépéseket, amelyeket a magyar kormány a csehszlovákiai magyar nemzetiség ügyében eddig tett és nemcsak, hogy nem zárkózik el a magyar követelésekkel szemben, de megértését fejezte ki a követelések iránt.

Rendkívül éles ellentétet lehet megállapítani a Chamberlain-féle beszéd alapján egyfelől az angol kormány és a csehszlovákiai magyar nemzetiség igényei iránt táplált megértése, másfelől a prágai kormány és ebben a kérdésben elfoglalt magatartása között. Az angol kormány pl. ez a megértés a középeurópai béke biztosítása érdekében kétségtelenül fenáll, a prágai kormány viszont nemcsak hogy elzárkózik a kérdés jogos megoldása elől, hanem olyan merev magatartást is tanúsít, amely még a további tárgyalásokat is lehetetlenné igyekszik tenni. A prágai kormány ez a magatartása annál feltűnőbb, mert ezáltal kifejezésre jut, hogy vonakodik tárgyalásokba bocsátkozni olyan kérdésnek békés elintézése érdekében, amelynek aktualitását a megoldás szükségességét német és lengyel vonatkozásban ő maga már kifejezetten elismerte. Ujabb adalék ez az ellenszenvtől és rosszakarattól fűtött magatartáshoz, amelyet Prága részéről 20 éven keresztül tapasztaltunk. Chamberlain beszédének a népszövetségi alapokmány 19. szakaszával kapcsolatosan tett fejtegetései magyar kü-

rökben annál nagyobb elégtételt keltenek, mert ezek a fejtegetések csaknem szóról-szóra ugyanazt a kritikát gyakorolják a Népszövetséggel szemben, amelyet magyar részről 20 esztendőn keresztül minden egyes alkalommal hangoztattak, valahányszor nemzetközi fórum előtt alkalmunk volt szavunkat hallatni. Magyar részről az idők során ismételtlen rámutattak a veszélyekre, amelyek fenforognak, ha nem iminálják el az európai béke útjában álló okokat. Csak sajnálni lehet, hogy ennek a magyar részről annyiszor hangoztatott álláspontnak az igazságára csak most jönnek rá, olyan időpontban, amikor ezek a veszélyek már be is álltak.

A müncheni nagy tanácskozás

Páris, szept. 28. A Havas iroda jelenti: Daladier, Chamberlain, Hitler és Mussolini holnap Münchenben tanácskozássra ül össze.

Berlin, szept. 28. (Német TI.) Hitler vezér és kancellár megbeszélésre hívta meg Benito Mussolini olasz kormányelnököt, Chamberlain angol miniszterelnököt, valamint Daladier francia miniszterelnököt. Az államférfiak elfogadták a meghívást. A megbeszélés szept. 29-én délelőtt lesz Münchenben.

A Német TI ezzel kapcsolatban jól informált körökből a következő értesítéseket kapta:

Mind az angol, mind a francia kormány újabb javaslatokat tett a cseh válság megoldására. Ezzel kapcsolatban Chamberlain fel-

Budapesten örömmel konstatálják Chamberlain beszéde alapján azt is, hogy Hitler kancellár — amint az különben legutóbbi beszédéből is kitűnik — magáérvá tette a magyar nemzetiségi igényeket is. Chamberlain mai beszédében külön hangsúlyozta, hogy Hitler a cseh határokért csak abban az esetben hajlandó garanciát vállalni, ha a többi, tehát a magyar igények is kielégítésre találnak. Ez újabb bizonyítéka annak a megértésnek, amellyel a német vezér és kancellár a magyar érdekek iránt viseltetik és amelyeket a magyarság nagy barátja, Mussolini olasz miniszterelnök is olyan nagy nyomatékkal képviselt minden beszédében és eszlekedetében.

ajánlotta, hogy ismét személyes megbeszélést folytat Hitlerrel. Ugyanakkor Mussolini is felajánlotta segítségét a haladéktalan megoldás érdekében. A cseh válság már a német előkészületekre való tekintettel sem tűr semmiféle halasztást, hanem határozottan haladéktalan megoldást követel. Erre a körülményre való tekintettel s annak figyelembevételével, hogy az eddigi javaslatok nem feleltek meg a helyzet követelményeinek, továbbá attól a kívánságtól indítva, hogy még egy utolsó erőfeszítés történjen a szudétánémet területek békés átadásának elérésére, Hitler személyes megbeszélésre hívta meg Olaszország, Franciaország és Anglia kormányelnökeit. Remél-

hetőleg ez a megbeszélés az utolsó órában megegyezést hoz létre a szudétánemet vidéknek a cseh

kormány részéről már elfogadott átadásával kapcsolatban azonnal életbeléptetendő intézkedésekről.

Hítler hálából fogadta el Mussolini közvetítését

Páris, szept. 28. A Havas iroda jelenti Rómából: Meg nem erősített hír szerint Hítler, tekintettel a két vezér között fennálló személyes barátságra, a két nép közötti kivételes kapcsolatra s az olasz kormányfőnek az Ansehuss alkalmával tanúsított magatartására, hálából elfogadta Mussolini

közvetítő közbelépését.

Róma, szept. 28. A Stefani iroda közli, hogy a római angol nagykövet szerdán délután átnyújtotta Ciano gróf külügyminiszternek üzenetét a Duce számára. Mussolini az üzenet alapján — jelenti a Stefani iroda — távbeszélő összeköttetésbe lépett Hítlerrel.

Mussolini már tegnap este elindult Münchenbe

Róma, szeptember 28. Mussolini délután 6 órakor elindult Münchenbe. Mussolinivel együtt Ciano külügyminiszter elindult Rómából a Duce különvonatán. Mussolini elutazásakor a pályaudvaron megjelent csaknem valamennyi miniszter, a párt és állam képviselői, azonkívül Mackensen római német nagykövet, a német nagykövetség tagjaival. A Duce szívélyesen üdvözölte Mackensen nagykövetet és a vonat elindulásáig élénk beszélgetést folytatott vele.

Chamberlain reggel repülőgépen indul

London, szept. 28. Chamberlain miniszterelnök holnap reggel 8.30 órakor a hestoni repülőtérrel Münchenbe repül. Az utat kb. 3 óra alatt fogja megtenni. Kísérőjét egy másik repülőgép szállítja.

Páris, szeptember 28. Daladier miniszterelnök csütörtökön reggel 8.30 órakor indul Münchenbe, a lebourgeti repülőtérrel. Kísérőjében lesz Clapier a miniszterelnök kabinetirodájának a főnöke, Leger és Rochat a külügyminiszterium elnöki osztályának igazgatója.

London, szept. 28. A Reuter iroda berlini levelezője megbízható forrásból úgy értesül, hogy Hítlernek javaslatot tettek arra, hogy Anglia és Franciaország közösen megszállják a szudétánemet

vidéket. Hítler hír szerint még nem felelt.

London, szeptember 28. Masaryk londoni cseh követ jegyzékét nyújtotta át az angol kormánynak, amelyben a cseh kormány kéri, hogy a müncheni értekezleten cseh »szószóló« adhassa elő Csehszlovákia ügyét és nyújthasson felvilágosítást az angol-francia terv és Hítler emlékiratának összes vonatkozásairól. A jegyzék hivatkozik arra, hogy Csehszlovákia nem lesz képviselve azon az értekezleten, mely léteérdekeit érinti.

München, szept. 28. Még nem állapították meg véglegesen, hol fognak az államférfiak tanácskozásra összeülni. Egyelőre az a legvalószínűbb, hogy a megbeszélések a királyi téren, a vezér épületében lesznek.

Genf, szept. 28. A müncheni találkozó híre a bizottsági tárgyalások idején érkezett meg Genfbe. A hír szenzációként hatott és mindenütt nagy megkönnyebbülést és őszinte örömet keltett.

Belgrád, szeptember 28. A müncheni négyes találkozó híre az esti órákban vált ismeretessé Belgrádban. A békés kihontakozás reménye óriási örömet keltett a jugoszláv fővárosban. A találkozóról kifüggesztett híreket a lapok szerkesztősége előtt összegyűlt tömeg megéltjezte.

A francia kormány újabb korosztályokat hívott be

Páris, szept. 28. Párisban remélik, hogy az újabb eszmeesere módot fog nyújtani a kérdés kielégítő rendezésére s a nagyhatalmak képviselői megfogják találni a zsákuccából kivezető utat. A reménykedést kissé befolyásolja az a hír, hogy Hítler csupán 24 órára volt hajlandó elhalasztani az

általános mozgósítás elrendelését. A francia kormány a maga részéről a szerda délutáni órákban újabb katonai intézkedéseket foglaltatott és rendelkezést hozott nyilvánosságra, amelynek értelmében néhány újabb tartalékos korosztályt szólít fegyverbe

Az olaszok megegyezést várnak

Róma, szeptember 28. Mussolini közbelépésének Rómában óriási jelentőséget tulajdonítanak s az ő személye a legnagyobb biztosíték arra, hogy a holnapi négyes találkozó az utolsó percben mégis létrejön a megegyezés a cseh kérdésben. Mussolini egyaránt bírja mindkét fél teljes bizalmát: egyrészt Hítlerét, akivel közismertek baráti kapcsolata, másrészt Chamberlain miniszterelnökét, akivel emlékezetes múlt évi szívélyes levélváltása. Mussolini és Daladier között ez lesz az

első találkozás, amelytől itteni francia körökben kedvező hatást várnak, a francia—olasz viszony további alakulására. Itteni politikai körökben megjegyzzik, hogy a holnapi találkozó tulajdonképpen Mussolini-féle nagyhatalmi tervezet elgondolásának gyakorlati alkalmazását jelenti, amelynek lényege az volt, hogy a Népszövetség helyett, amely az államok egyenjogú épül fel, Európa négy vezető hatalmát Angliát, Franciaországot, Olaszországot és Németországot illesse az első sző Európa létkérdésében. A nagyhatalmi tervnek e váratlan felelevenedése még jobban megerősítheti azokat a reményeket, hogy a holnapi megbeszélés a további egyezések kiinduló pontja lehet.

Magyar szempontból a legnagyobb fontosságú az a körülmény, hogy immár Mussolini a legközvetlenebb módon beleszól a cseh-kérdés alakulásába, ő aki az első perctől kezdve a totális, vagyis a valamennyi nemzeti-ségre kiterjedő megoldást képviselte.

Virginio Gajda, a Giornale d'Italia ma esti külön tudósításában »Utolsó

kísérelt« elmen többek között ezeket írja:

A holnapi történelmi találkozótól függ az európai béke és a nemzetközi igazság ügye. Most három kérdés merül fel: Sikerül-e a két nyugati nagyhatalomnak kivonni magát a háborús pártok nyomása alól, hajlandó-e a két nagyhatalom egyidejűleg elismerni Magyarországnak és Lengyelországnak a Benes-féle oligarchai által elnyomott fajtestvérei érdekében kifejezésre juttatott követeléseit, hajlandó-e a két kormány siettetni a végrehajtást. Ha nem is szabad túlzott optimizmust táplálni, el kell ismerni, hogy a négy kormány nagy lépést tesz

— Erőtéljes, vérmes, kővér embe-
reknek reggelként éhgyomorra egy pohár természetes Ferenc József keserűvíz kiadás bélürülést biztosít, lényegesen előmozdítja az emésztést és az anyagcserét s a vérkeringést az egész szervezetben megéleltíti. Kérdezze meg orvosát.

előre.

Róma, szept. 28. A fasiszta nagy tanács, amely őszi ülését október 1-én akarta megtartani, a cseh kérdésben előlított fejleményekre való tekintettel, október 6-án kezdi meg munkáját.

Gamelin tábornok kiűritést ajánl

Páris, szeptember 28. A Libertée illetékes helyről származó értesülés szerint Gamelin tábornok szerdán reggel azt tanácsolta a prágai kormánynak, hogy a szudétánemet területeket október 1-ig őrítse ki. A lap kérdi: vajjon hajlandó-e a cseh kormány engedni a jözon és szavának?

Páris, szept. 28. A képviselőház kisebbségi csoportjai képviselőinek megbeszélésével kapcsolatban

francia mértékadó helyen közölték, hogy Beneshez újabb lépést intéztek, hogy rábírák a vitathatatlanul német többségű területek azonnali kiűritésére, továbbá kijelentették, hogy Franciaország csak Csehországot újabb — az angol—francia egyezményben meghatározott — határainak megsértése esetén avatkoznék bele a viszályba.

Magyar közlés Prágában

A magyar követelés a német problémával egyidejűleg intéztesek el! — Krofta személyes természetű megjegyzései nem könnyítik meg a kibontakozást.

Budapest, szept. 28. (MTL) A magyar kormány utasítására prágai követünk a csehszlovák kormány szept. 26-án kelt nyilatkozatára, amely a magyar kormány a csehszlovák kérdésre vonatkozó felfogását illeti, az alábbiakat közölte Krofta csehszlovák külügyminiszterrel:

A magyar kormány a nemzeti-ségi önrendelkezési jog gyakorlati megvalósításának s a teljes egyenjogúság elvének alapján minden olyan megkülönböztetést, amely a magyar nemzetiség rovására történne, barátságos magatartásnak nem tekintene. Kifejtette továbbá a magyar kormány ama nézetét, hogy a békés fejlődés

biztosítására igen alkalmas mód volna, ha a magyar követelés a német problémával egyidejűleg intéztetnék el.

Prágai követünk azt a választ kapta a csehszlovák külügyminisztertől, hogy a közlést tudomásul veszi s a követ jegyzékét kormányára elé fogja terjeszteni.

Illetékes helyen szükségesnek tartják még hozzáfűzni, hogy Krofta külügyminiszter a beszélgetés során olyan személyes természetű megjegyzéseket tett, melyek a magyar kormány nézete szerint nem könnyítik meg az állandó rend megalapozását Közép-Európa eme rendkívül súlyos helyzetben levő részén.

A pápa ma rádiószózatot intéz a világ népeihez

Vatikánváros, szept. 28. Hivatalosan közlik, hogy a pápa csütörtökön este 7 óra 30 perckor rádiószózatot fog intézni a világ népeihez.

Vatikánváros, szept. 28. A pápa csütörtökön rádiószózatot intéz a világhoz a béke érdekében. Nyilatkozata budapesti idő szerint este 7 óra 30

perckor fog elhangzani. Először olaszul mondja el »atyai pásztori üzenetét«, majd szavait több idegen nyelven is tolmácsolják. A nyilatkozat mindössze öt percig tart. A Vatikán rádiója 49.75 és 19.84 méteres hullámhosszokon továbbítja az üzenetet.

A francia és angol kormány elismerte Lengyelország igényét Teschen Sziléziára

Varsó, szept. 28. Mint a varsói Express Távirati Iroda közli, a lengyel külügyminiszterium értesülése szerint a francia és az angol kormány elismerte Lengyelország igényeit Teschen-Sziléziára.

Moscicki lengyel elnök felelt Benes levelére, határozott és részletes tervet ajánl

A köztársaság elnöke a keddi nap folyamán adott választ Benes cseh köztársasági elnök ismeretes levelére, amelyet külön futár hozott hélfőn repülőgépen Varsóba. Moscicki elnök választát kedden délután külön futár vitte repülőgépen Prágába. A repülőgép 17 óra 40 perckor érkezik meg a prágai repülőtérre.

A lengyel válaszjegyzék utal a lengyel kormány birtokában levő mértékadó cseh lelyről származó nyilatkozatra, amely szerint a cseh kormány elvben elfogadja a területi revízió

gondolatát. A lengyel válaszjegyzék a probléma megoldására határozott és részletes tervet tartalmaz.

A lengyel válaszjegyzék tartalmát illetően a lengyel külügyminiszterium hoz közelálló körökben kijelentette, hogy különös figyelemmel kategórikus hangjára, semmiesetre sem tekinthető olyan javaslatnak, amely a lengyellakta Teschen-Szilézia területét illetőleg hosszas megbeszéléseket és alkudozásokat engedne meg.

Bukarest, szept. 28. A cotroceni királyi palotában tegnap hajnalban újabb koronatanács vitatta meg a román hadsereg felszerelésének ügyét.

A »Timpul« egyik száma foglalkozik a rendkívül válságos világpolitikai helyzettel, de úgy véli, hogy háborúra még sem kerülhet sor. Hítler ugyan nem fog meghatárlni, mivel az igazi béke nem alapulhat megalkodáson. Európa azonban nem veszhet el egy vitás kérdés miatt, amely fölött az elvi döntés megtörtént.

Víg színház

Ma utoljára

SONJA HENIE

legújabb, legragyogóbb világfilmje:

Táncoló angyal

Holnapról:

CHICAGO a bűnös város.

Chamberlain drámai beszéde az angol alsóházban

London, szept. 28. Az angol alsóházban a zsufolóság megtelt díszteremben olyan felfreggető éljenzés fogadta Chamberlain miniszterelnököt a terembeleptekor, aminőre évtizedek óta nem volt példa a parlament épületében. A napirenden szereplő két interpelláció elhangzása után a konzervatív párt fővitarendezője a Ház elnapolását javasolta, mire Chamberlain miniszterelnök emelkedett szólásra.

A Népszövetség tagjait terheli a felelőség

— Ma olyan helyzettel állunk szemben — mondotta, — amilyenre alig volt példa 1914. év óta. Ha a népszövetségi alapokmány 19. szakaszát, mely a békeszerződések megegyezés útján való felülvizsgálásáról szól, alkalmazták volna, ahogy ezt az alapokmány szerkesztői tervezték és nem várakoztak volna addig, amíg a szenvedélyek annyira elmeresedtek, hogy megegyezés útján való felülvizsgálás lehetetlenné vált, akkor elkerülhettük volna a válságot. Ezért a mulasztásért a népszövetség összes tagjainak viselniük kell a felelőséget.

Juliusban holpontra jutottak a csehszlovák kormány és a szudéta németek között folyó tárgyalások s az angol kormányban felmerült az az aggodalom, hogyha nem orvosolják a mostani helyzetet, a német kormány beavatkozhat a vitába. Az angol kormány három eljárás között választhatott:

1. A fenyegetés, hogy a háborút indítunk Németország ellen, ha megtámadná Csehszlovákiát;
2. félreállunk és szabadfolyást engedünk az eseményeknek, vagy
3. békés megoldást keresünk közvetítés útján.

Angliának nincs szerződéses kötelezettsége Csehszlovákiával

Az első lehetőséget elutasítottuk. Nincsenek szerződéses kötelezettségeink Csehszlovákiával szemben. Allandóan vonakodtunk ilyen kötelezettségeket vállalni. A második lehetőség sem felelt meg, a közvetítést választottuk. Ha lord Runciman erőfeszítései nem jártak eredménnyel, ez nem az ő hibája. Lord Runciman aug. közepén látta, hogy Henlein karlsbadi beszéde és a cseh kormány javaslatai között a tétovázó örvény tulságosan széles s hogy a felek nem tárgyalhatnak ezen az alapon. Runciman lord további közvetítési erőfeszítéseit a csehszlovák incidensek gyakori megismétlése akadályozta, amely mindkét oldalon véraldozatokat követelt. Lord Runciman mégis sikerrel igyekezett egymáshoz közelebb hozni a tárgyalások során a

szudétanémeteket s a prágai kormányt. Időközben azonban a németországi fejlemények okoztak súlyos aggodalmakat az angol kormánynak.

Julius 28-án lord Halifax külügyminiszter Ribbentrophoz írt magánlevelében sajnálkozását fejezte ki amiatt, hogy Ribbentrop kijelentette a berlini angol nagykövettől, hogy a német kormánynak fenn kell tartania állas-

pontját Runciman küldetésével szemben s az ügyet kizárólag német ügynek kénytelen tekinteni.

Chamberlain ezután részletesen ismertette a válság augusztusi és szeptemberi eseményeit, majd kijelentette, hogy Hitler nürnbergi beszéde nem zárta be a kaput a további tárgyalások előtt. Azután a Hitler beszédét követő fejleményeket ismertette és a következőket mondotta:

Ami európai háborúhoz vezetett volna

— Szeptember 14-én rendkívül válságos helyzet állott elő, amelynek során az a közvetlen veszély fenyegetett, hogy a határon összevont német csapatok bevonulhatnak Csehszlovákiába, hogy megakadályozzák a további akciókat a szudétanémetek földjén és a cseh haderő és szudétanémetek között folyó harcokat. Másrészt maga a cseh kormány is kénytelen volt

azonnal mozgósítani és ezzel a német fegyveres beavatkozás kihívását kockáztatta meg. Ebben az esetben a német bevonulás működésbe hozta volna Franciaország ama kötelezettségét, hogy köteles Csehszlovákiát megvédeni, ami európai háborúra vezetett volna, amelyben Anglia Franciaország oldalán bonyolódhatott volna bele a háborúba.

Chamberlain elmondja Hitlerrel folytatott megbeszélésének tartalmát

— Ilyen körülmények között elhatároztam, hogy megvalósítom tervemet, amelyre mint végső eshetőségre gondoltam. Nincs semmi kétség aziránt, hogy berchtesgadeni látogatásom akadályozta meg a fegyveres bevonulást, amelyre már minden előkészület megtörtént. A totális kormányokkal való tárgyalás főnehézsége az a tény, hogy nincsenek eszközök, amelyek biztosítanak az érintkezést azokkal a személyiségekkel, akik kezében a végső döntés nyugszik. Ezért elhatároztam, hogy személyesen megyek Németországba (hatalmas éljenezés és taps), hogy találkozzam Hitlerrel és személyes megbeszélés útján megállapítsam, van-e remény arra, hogy a békét megmentsük. Az első beszélgetés során észrevettem, hogy a helyzet sokkal jobban kiéleződött és sokkal súlyosabb volt, mint gondoltam. Hitler udvarias, de teljesen határozott szavakkal megértette velem, hogy a szudétanémeteknek meg kell adni az önrendelkezési jogot, hogy visszatérhessenek a német birodalomba, ha úgy akarják. Ha ezt nem valósíthatják meg saját erejükből, ő maga fogja őket ehhez hozzásegíteni s határozottan kijelentette, hogy inkább hajlandó volna világháborút megkockáztatni, mintsem várni.

— Egyszerűsített Hitler panaszkodott, hogy Anglia fenyegeti Németországot, mire azt feleltem: Különböset kell tenni fenyegetés és figyelmeztetés között és éppen akkor volna ok panaszra, ha engednék, hogy azt higgye, hogy Anglia semmi körülmények között sem indíthatna háborút Németország ellen, holott tényleg bizonyos körülmények között ez az eset előállhat. Olyan erős volt az a benyomásom, hogy Hitler a Csehszlovákiába való haladéktalan betörtést tervezi, hogy kérdeztem tőle, miért engedte, hogy ezt az utat megtegyem, amikor világos, hogy hiába vesztegettem időmet. Azt felelte, hogyha azonnal és a helyszínen biztosítékokat adhatok arra, hogy az angol kormány elfogadja az önrendelkezés tervét, kész annak megvalósítási módjairól tárgyalni. Ha ellenben azt mondanám neki, hogy az angol

kormány nem fontolhatja meg ezt az elvet, úgy nincs értelme annak, hogy tovább tanácskozzunk. Természetesen nem voltam abban a helyzetben, hogy azonnal ilyen biztosítékokat adjak, azonban készen nyilatkoztam Londonba visszatérni s minisztertársaimmal tanácskozni, hogyha Hitler tartózkodik az ellenséges cselekedetektől, amíg megkaphatom minisztertársaim választát, Hitler megadta ezt az ígéretet azzal a feltétellel, ha nem történik Csehszlovákiában semmi olyan természetű dolog, ami megkötné a kezét. E biztosíték azóta is kötelező maradt.

— Másnap visszatértem Londonba és az esti minisztertanácsban résztvett Runciman lord is, aki kérésemre Prágából Londonba utazott s jelentette, hogy a prágai tárgyalások végleges megszakításáért a szélsőséges szudétanémeteket terheli a felelőség. Mindazonáltal tekintettel a határvidéken előállt legújabb fejleményekre,

„Sirovy kormánya is elfogadja az angol-francia javaslatokat”

Ezután kijelentette a miniszterelnök, hogy Daladierrel és Bonnettel folytatott tárgyalásai során az angol és francia kormányt az a kívánság vezérelte, hogy olyan megoldást találjanak, amely nem vezet európai háborúhoz, tehát olyan megoldást, amely nem kötelezné Franciaországot automatikus eljárásra kötelezettségi értelmében.

— Megegyeztünk abban — folytatta a miniszterelnök —, hogy e cél elérését csak az önrendelkezési elv elfogadása biztosítja s ezért nyomtatékosan felszólítottam a cseh kormányt, hogy haladéktalanul járuljon hozzá ahhoz, hogy azonnal a német birodalomhoz csa-

Alanti rádiót bemutatja:

S o l t é s z

Kálvin-tér 2.

Kapható minden Orion rádiókereskedőnél

Bemutatja:

Földes Sándor

Püspöki palota

Készséggel bemutatja

Gulyás

rádiószaküzlet

Piac u. 59. Telefon 32-19.

azonnal meg kell adni nekik az önrendelkezési jogot.

tolja azokat a területeket, amelyeknek lakossága több mint 50 százalékban szudétanémet. Ami azt a közös biztosítékot illeti, hogy megvédjük Csehszlovákiát vértlen támadástól, az angol kormány annak vállalásával teljesen új kötelezettséget vállalt, miután előzően csak a népszövetségi alapokmány alapján vállaltunk Csehszlovákiával szemben kötelezettséget. A cseh kormány azonnal és fenntartás nélkül elfogadta az angol és francia javaslatot. (Nagy éljenezés.) Sirovy miniszterelnök kormánya nem katonai diktatúra s ez a kormány is elfogadja az angol és francia javaslatokat.

Chamberlain a magyar és lengyel követelésekről

— Remélhető, hogy a szudétanémetek közvetlen problémáját ennél a pontnál nem fogja komplikálni a magyar és lengyel kisebbségek követeléseinek sürgetése. Ezek a kisebbségek azonban követ-

keztesen ugyanolyan elbánást követeltek, mint aminőben a szudétanémetek részesül. Az angol-francia javaslatok elfogadása, teljesítése következtében lényegileg németlakta területek kiválása oda-

Hungária filmszínház

MA UTOLJÁRA

Az éjféli sláger

a vidám és mulatságos

zenés vígjáték

FRED MC MURRAY, HARRIET HILLARD és BEN

BLUE főszereplésével.

Előadások: d. n. 5, 7, 9-kor!

HIRADÓ!

vezetett, hogy a magyar és lengyel kormány hasonló követelést támasztott ama területek királása iránt, amelyekben a lengyel, illetőleg magyar kisebbség dominál. A londoni magyar követ és a lengyel nagykövet ilyen irányú előterjesztést tett szeptember 19-én és 20-án hasonló előterjesztést tettek Prágában. Az angol kormány tudomásul vette ezeket az előterjesztéseket, azt felelve, hogy jelenleg minden erőfeszítést a szudétánémet kérdés megoldására összpontosítja, amelyről az európai béke és háború kérdése függ. Megértjük a magyar és lengyel kor-

A godesbergi látogatás izgalmas fordulatai

Chamberlain miniszterelnök ezután áttért godesbergi látogatására. Megmagyaráztam Hitlernek — folytatta —, aki eddig nem ismerte ezeket a részleteket, a francia kormánnyal együtt a terület átadás és kijelölés tekintetében létesített megegyezéseket s a vétlen támadás ellen javasolt biztosítékokat. Kijelentettem, hogy nem kérek tőle biztosítékokat, csak kérek tőle, ha hajlandó-e az új Csehszlovákiával új megemlékeztetést kötni. Hitler azt felelte, addig nem köthet ilyen egyezményt, amíg a többi csehszlovákiai kisebbség nincs kielégítve, de azóta nézetét határozottabban alakította és kijelentette, hogyha ki vannak elégítve, akkor kész a javasolt biztosítékokhoz hozzájárulni. Nem volt hajlandó elfogadni a többi javaslatomat, mert nézete szerint lassítják az eljárást s nagy vonalakban közölte velem azokat a javaslatokat, amelyeket később emlékiratba foglalt, de a beszélgetés során nem említette az időhatárt. Éjszaka vettem át Hitler emlékiratát és térképét. Az emlékiratban találtam első ízben időhatárt. Ennél fogva rendkívül nyíltan beszél-

Együttes tanácskozást a háború elhárítására

Chamberlain ezután Londonból való visszatérését követő eseményeket vázolta. Előadta, hogy a francia miniszterek közölték az angol kormánnyal, hogyha Csehszlovákiát támadás éri, Franciaország teljesítene szerződéses kötelezettségét. Erre azt feleltük, hogyha a francia haderő e kötelezettség folytán ellenségeskedésbe keveredne, Anglia támogatná Franciaországot. Végül erőfeszítésként Sir Horace Wilson Berlinbe küldtem, hogy adja át Hitlernek személyes üzenetemet, hogy a német és cseh megbízottak haladéktalanul megbeszélést indítsanak egymással Anglia képviselőjének jelenlétében. Hitler levelében azt a nézetét fejezte ki, hogy nem térhet el az emlékiratban fektetett eljárástól, mintán a tárgyalás csak további szükségleten halogatáshoz vezetne. Hitler levelemre a Sir Horace Wilson útján küldött válaszában határozottan kijelentette, hogy csapatai nem fogják túllépni a térképen rajzolt vörös vonalat. Feladatuk csak a rend fenntartása lesz és hogy szabad népszavazást fog tartani, amelynek eredményét tisztelőben fogja tartani és hozzá fog járulni a maradék Csehszlovákia javára adandó nemzetközi biztosítékokhoz a kisebbségi kérdések elintézésére. Ez megnyugtató kijelentés volt s a Hitlerrel való személyes érintkezés alapján kijelenthetem, hogy meg vagyok győződve, hogy Hitler Átszi és azt, amit mond. De főként

mány által a csehszlovákiai kisebbségek érdekében kifejtett erőfeszítéseket, de reméljük, hogy a mostani kényes helyzetben nem tesznek semmit, ami kiterjeszhetné a válság körét. A lengyel kormány határozott elégedetlenségét fejezte ki ezzel a válasszal szemben. A magyar kormányt felbátorította a kormányzó látogatása szeptember 20-án, továbbá a magyar miniszterelnök, külügyminiszter és vezérkari főnök látogatása Berchtesgadenben szeptember 21-én. Mozgósítási intézkedések tettek, hogy megkettőzzék a magyar hadsereg létszámát.

tünk ez alkalommal. A lehető legnagyobb erővel hangsúlyoztam a követelésekkel járó veszedelmeket s azokat a mindenkire nézve borzalmas következményeket, amelyekhez a háború kitörése vezetne. Kijelentettem, hogy az okirat, amelyet ultimátumnak minősíttem, melyen meg fogja rendíteni a semleges országok közvéleményét és keserű szemrehányásokat tettem a kancellárnak, hogy semmi-vel sem viszonyozza a béke biztosítását célzó erőfeszítéseimet. Ez őszinte szavak ellenére ez a beszélgetés barátságosabb módon folyt le, mint az összes előzők. Hitler azt felelte, hogy igen nagybecsűli erőfeszítéseimet, amelyekért nagyon hálás, de azt hiszi, hogy elég viszonzás ennek ellenében az a tény, hogy elhalasztotta tervezett műveleteit és hogy javaslatában egészen más határokat ajánl Csehszlovákiának, mint amelyeket katonai összejutkozás esetén adott volna.

— Mielőtt elbúcsúztam Hitlertől, Hitler nagyon komolyan megismételte előttem berchtesgadeni kijelentését, amely szerint ez az utolsó területi igénye Európában.

arra gondoltam, hogy sikerült a nehézségeket ismét pontokra szűkíteni s elképzelhetetlen, hogy ne lennének ezek tárgyalások útján elintézhetők. Oly erős volt a meggyőződésem, hogy a következő személyes üzenetet küldtem Hitlerhez:

»Levelének olvasása után biztos vagyok benne, hogy Ön haladéktalanul megkaphatja az összes lényeges követeléseit háború nélkül és kész vagyok azonnal Berlinbe utazni, hogy Önnel, továbbá a cseh kormány, Franciaország és Olaszország képviselőivel együtt tanácskozzunk a megegyezésről, ha Ön úgy kívánja. Nem hiszem, hogy Ön hajlandó volna egy régi problémát megoldásának néhány napos elhalasztása miatt vállalni a felelősséget a világháború megindításáért, ami a civilizáció végét jelentené.»

Hitler hajlandónak mutatkozott a mozgósítást 24 órával elhalasztani

— Ugyanakkor személyes üzenetet küldtem Mussolininak. A Mussolinéhoz küldött üzenetemre azt a választ kaptam, hogy a berlini olasz nagykövet utasítást kapott, keresse fel Ribbentropot és jelentse ki, hogy Olaszország kész Németországnak adott ígéreteit teljesíteni, de tekintettel az angol kormány kérésének fontosságára, Mussolini reméli, hogy Hitler leg-

alább 24 órával elhalasztja azt az eljárást, amelyről a kancellár Sir Horace Wilson előtt kijelentette, hogy ma délután két órára van kitűzve s hogy lehetővé fogja tenni Mussolini számára, hogy újból megvizsgálja a helyzetet s békes megegyezést találjon. Hitler en-

nek következtében hajlandónak nyilatkozott a mozgósítást 24 órával elhalasztani. (Nagy éljenzés és taps.) Bármiképp gondolkodtunk is a multban Mussoliniról, bizonyára a Ház minden tagja üdvözölni fogja gesztusáért. (Éljenzés.)

Chamberlain örömrivalgás közben jelenti be a müncheni négyes találkozót

— De van még egyéb mondani-valóm is — folytatta Chamberlain. — Hitler az imént meghívott, találkozom vele Münchenben. Egyszermind meghívta Mussolinit és Daladiert is. Mussolini elfogadta, Daladier kétségkívül szintén igent fog mondani. Hogy az én válaszom mi lesz, azt mondanom sem kell. (Chamberlainnak e szavainál az összes képviselők felugrottak, irataikat lobogtatva, percekig éljeneztek és sokan kezüket összekulcsolva kiáltották: Hála Istennek!) Amikor elült az izgalom, Chamberlain így folytatta:

— Bizonyára örömtől repeső szívvel hallotta a Ház minden tagja a válság újabb elhalasztását, ami ismét alkalmat ad ahhoz, hogy a józan ész, a jóindulat s a tanácskozás eszközeivel keressük a probléma megoldását, amelynek elintézésére már feltűnt a látványon. Remélem, a Ház most elbocsát, hogy megfontolhassam, mit tegyek a végső erőfeszítés érdekében és tekintettel erre az új fejleményre, napjaink el a Ház a vitát néhány napra. Talán boldogabb körülmények között találkozunk újból.

Mary özvegy anyakirálynő könnyekben tört ki

Chamberlain ezután a Ház percekig tartó helyeslése közben helyet foglalt. Attlee őrnagy, sir Archibald Sinclair és Lansbury képviselők szólaltak fel ezután, akik örömeiknek adtak kifejezést a legújabb fejlemények miatt. A

Ház hétfőre napolta el ülését. Mary özvegy anyakirályné a speaker karzatáról hallgatta végig a miniszterelnök beszédét s könnyekben tört ki Chamberlain miniszterelnök külpolitikai bejelentéseinek hallatára.

Chamberlain févedett magyar vonatkozású kijelentéseiben

A berchtesgadeni találkozó és a magyar katonai rendszabályok helyes megvilágításban.

Budapest, szept. 28. (MTL.) Illetékes helyen megállapítják, hogy Chamberlain angol miniszterelnöknek az alsóház tegnap délutáni ülésén mondott beszéde során a csehszlovákiai lengyel és magyar kisebbségi kérdések taglalása kapcsán tett az a kijelentése, amely szerint a magyar kormányt felbátorította a kormányzó látogatása Göring tábornagynál szept. 20-án, továbbá a magyar miniszterelnök, külügyminiszter és vezérkari főnök látogatása Berchtesgadenben szept. 21-én. — bizonyára sajnálatos félreértésen alapul, — mert mint az angol miniszterelnök beszédének más helyén is megállapítja, a magyar kormány londoni követe útján már szept. 19-én megtette ismere-

tes előterjesztéseit. A magyar kormánynak a csehszlovákiai magyarság nemzetiségi igényeinek érvényesítésére irányuló akciója tehát megelőzte a berchtesgadeni látogatást.

Budapest, szept. 28. (MTL.) Chamberlain miniszterelnök beszédének a magyar mozgósítási intézkedésekre vonatkozó részével kapcsolatban illetékes helyen megállapítják, hogy a magyar részről hozott rendszabályok nem mentek túl azon a mértéken, amelyet a magyar határ mentén foganatosított csehszlovákiai katonai intézkedések és a csehszlovákiai általános mozgósítás a magyar határok biztonságának megővése szempontjából elengedhetetlenül szükségesek voltak.

Daladier rádióban jelenti be Hitler meghívásának elfogadását

Páris, szept. 28. Daladier miniszterelnök tegnap este tartott rádióbeszédében ezeket mondta:

— Bejelentették Önöknek, hogy beszédet mondok a nemzetközi helyzetről. Délután meghívást kaptam a német kormánytól, hogy pénteken reggel találkozzam Münchenben Hitler kancellárral, továbbá Mussolini és

Chamberlain miniszterelnökkel. Ezt a meghívást elfogadtam. Megértik, hogy egy ilyen fontos tanácskozás előestéjén az a kötelességem, hogy máskor hallasszam a felvilágosítások tervezett megadását. Elutazásom előtt azonban őszinte köszönetemet akarom kifejezni Franciaország népének bátor és méltóságteljes magatartásáért.

Benes állítólag felajánlotta lemondását

Varsó, szeptember 28. A Lengyel Távirati Iroda értesülése szerint Prágában újból hire terjedt, hogy Benes csehszlovák köztársasági elnök felajánlotta lemondását s ettől a szándékától csupán Sirovy tábornok miniszterelnök személyes kívánságára állt el.

Az Express Poranny ezzel kapcsolatban azt írja, hogy Benes az utóbbi időben mindinkább a csehszlovákiai radikális körök és Moszkva nyomása alá került s ezek arra buzdították, hogy ne engedjen.

Róma, szeptember 28. Az olasz lapok feltűnő helyen közlik a Lengyel Távirati Iroda prágai jelentését, amely szerint Benes köztársasági elnök beadná lemondását.

Ugyancsak vezető helyen közlik az olasz lapok a magyar-cseh tárgyalások állásáról szóló jelentéseket.

Prága, szeptember 28. (Havas.) Illetékes cseh körökben határozottan cáfolnak minden olyan hírt, amely Benes állítólagos lemondásáról szól.

Debrecen város kisgyűléséből

Debrecen város kisgyűlése dr. Kölesy Sándor polgármester elnöklésével tegnap délután ülést tartott.

Dr. Nagy István érdemeit jegyzőkönyvben örökítik meg

Az ülés elején kegyelettel emlékezett meg a polgármester dr. Nagy István ügyvéd, törvényhatósági bizottsági tag váratlan haláláról; lelkes és szorgalmas tagja volt a kisgyűlésnek és a város közéletének. Érdemeit és emlékét jegyzőkönyvben örökítik meg.

A Sesta és Sétakert rendezési költsége

Dr. Való Antal tanácsnok ismertette a belügyminiszter leiratát a Sesta- és Sétakert rendezési költségeinek felosztása ügyében. Az összes kivetendő összeg 391.550 pengő, ez osztható fel a két kertiségbe tartozó 245.000 négyszögöltre, így 1,60 pengő esik egy négyszögöltre rendezési teherként. A Simonyi út páratlan oldalán fekvő telkek rendezési költségét a házipénztár viseli, ez az összeg 63.292 pengőt tesz ki.

Bekötő utakat építenek

A kormány milliárdos programja végrehajtása során a bősörmény-szoboszlói bekötő útra 25.000 pengő és a balmazújvárosi útra 25.000 pengő segítséget ad az állam. Erre az évre 30.000 pengőt a miniszter már folyósított is. A nádudvar-újvárosi út építésére elfogadják a segélyt. Ezenkívül a tiszafüredi út építését folytatják, mert ez sürgős.

Fizetésemeléseket ad a város

a szellemi szükségmunkásoknak és a kisegítő munkásoknak
Dr. Csóka László h. polgármester terjesztette elő Kölesy Sándor polgármester javaslatát, hogy a szellemi szükségmunkásokat továbbra is alkalmazza és ezután 80-90 pengő havi fizetést kapjanak, meghosszabbítják a kisegítő munkások alkalmazását és szintén 10 pengő fizetésemelést kapnak, sőt a kisegítő helyettesedők és fogyasztási adóellenőröket is visszatartják és 10 pengő fizetésjavulást adnak nekik is.

A javaslatokat elfogadták.

Allásszervezések

A kisgyűlés javasolja két műzeumi gyakorlati állás szervezését és az idegenforgalmi hivatal vezetői állásának rendszerezését, a női ipariskolánál egy új főhivatású tanerői állás szervezését.

Adomány a nemzeti repülőalapra

A kisgyűlés a nemzeti repülőalapra a községi pótdózalapot képező állami adó két százalékát, tehát 33.300 pengőt szavazott meg és ezt ajánlja a kisgyűlésnek is.

Allamsegélyt kérnek a zeneiskola és színház részére

A városi zeneiskola és a Csokonai-színház részére államsegély kérését javasolja a polgármester. A kisgyűlés elfogadta a javaslatot.

Utburkolások

Javasolja a polgármester, hogy

a Pozsony úton a katonai kórházhoz vezető bitumenes járdát szélesítsék meg, a Nagytemplomtól a Csapó utcáig a betonjárdát átépítsék aszfaltra, a Kossuth-szobortól a Kereskedelmi iskoláig szintén aszfaltjárdát építsenek, a Csapó utcai gyümölcspiacon az aszfaltjárdát szélesítsék ki.

Téglajárdát építenek a Botond, Bruckner, Székelyhadosztály, Patai, Dugovics utcán, az Andrássy úton. Folytatják a 37. számtól a járdáépítést.

Kocsitakat építenek a Pozsony úton a vasúti vonalon túlig.

Az aszfaltjárdáépítés 24.000, a téglajárda 10.000, a kocsitépítés 9000 pengőbe kerül.

Burkolják még a Zákány és Martinuzzi utcát, az Erzsébet utcán az OTI bérház előtti szakaszt, a Temető és Dobozi utcát — ezt az

utóbbit teljesen kiépítik — továbbá az Irinyi utcát és a Miklósi uti felüljáró lejtőin a burkolatot megújítják.

Megkezdik a tanyai központok kiépítését

A polgármester javasolja, kezdjék meg a tanyai központok kiépítését. Elsősorban az Elepen levő iskola közelében létesítsenek tanyai központot. Ennek elhelyezésére megfelelő épületet emelnek. A javaslatot a kisgyűlés elfogadta.

Felépítik a leégett cédulaházat

A leégett cédulaházat felépítik, mégpedig úgy, hogy ott 30 turista befogadására alkalmas turistaszállót létesítsenek. A bikagulyás is ebbe az épületbe költözik.

Vállalatba adott köz munkák

A Sas utcai és Magoss György téri aszfaltjárda építésére legol-

csóbb ajánlatot tevő Bartha Istvánnak adták vállalatba a munkát 5812 pengő költséggel, a Székely utca esaternázási munkáit pedig Lukács Miklós kapta 4610 pengővel. A Mézeshegyen erdőőri lakást építenek, ennek a föld, kőműves és elhelyező munkáit Filep István 7754 P., az ácsmunkáját Gellén Imre 2340 P., a bádósmunkát Szatmáry Ferenc 823 P., az asztalos, lakatos, mázótomunkát Löky Sándor kapta 903 pengő árban.

Vállalatba adták a vágóhídi szennyvízlevezető medence befedési munkáját, melynek kőműves munkáját Balla József 640 P., bádógos munkáját Bucsia István kapta 556 pengő vállalati összeggel.

A ló- és szarvasmarhavásártéren a korlátépítési munkát Smurák Józsefnek adták 2562 pengővel.

A Kossuth utcai és a Petőfi téri aszfaltkocsit burkolási munkáit a Magyar Aszfalt Rt. végzi 23.834 pengő vállalati összeggel.

A kisgyűlés még számos kisebb-jelentőségű ügyet tárgyalt és este hat óra után ért véget.

Hajdu vármegye közgyűlése üdvözölte Mussolinit és Hitlert Szent István emlékét megörökítette Hajdu vármegye

Tegnap délelőtt tartotta meg Hajdu vármegye a szokásos őszi közgyűlést, melyen a még mindig gyöngékedő Lossonezy-István főispán helyett Rásó István alispán elnökölt.

Megjelent a közgyűlésen Tasnádi Nagy András, Nep országos országos elnök, szoboszlói képviselő, dr. Benkő Géza, nánási képviselő és dr. Uzonyi György bő-

szörményi képviselő is a bizottsági tagok között.

Uzonyi Barna dr. helyettes főjegyző elmondta a Nemzeti Hírszekegyet, majd Rásó István alispán megemlékezett a gyöngékedő Lossonezy István főispánról, akinek az egész közgyűlés ama jókívánságát tolmácsolta, hogy minél előbb egészségesen álljon a vármegye élén.

Benkő Géza képviselő Mussolini és Hitler üdvözlését indítványozta

Napirendi felszólalást kért dr. Benkő Géza országgyűlési képviselő, aki remekbekészült gyönyörű beszédben méltatta Benito Mussolini olasz miniszterelnök, majd

Hitler Adolf birodalmi német kancellár és vezér érdemeit a magyar igazság érvényesülésének elősegítésére.

Benes azzal vezette félre a világot, hogy Debrecen környékén 80 ezer szlovák lakik

Rendkívül érdekes volt dr. Benkő Géza beszédének következő része:

A magyar közvélemény, főleg a

Revíziós Liga közel két évtized óta hirdeti, hogy a párisi környéki igazságtalan békeszerződések között a legigazságtalanabb a trianoni békeparancs, amely félrevezetésen, csaláson és hazugságon épült fel és hogy e hazugságoknak apja, amint ezt a németek hatalmas Führere találon megállapította: Benes! O volt az, aki a béketárgyalásokon a ma már hiteles gyorsírói feljegyzések alapján rendelkezésünkre álló adatok szerint, — azzal tévesztette meg a tudatlan és a győzelem mámorától elvakított béke delegátusokat, hogy a bekebelezendő 650.000 magyarral szemben 450.000 szlovák maradna Magyarország határain belül, melyből Debrecen környékén 80.000 lakik, kikről Csehszlovákia kész lemondani. Mérhéttelen szenvedés, tengernyi magyar könyhullatás lett az eredménye ennek a trianoni csalásnak, csak azért, hogy 7 millió cseh elnyomhasson 8 millió más nemze-

**Férfi átmeneti kabátok,
Női átmeneti kabátok,
Női ruhák,
Férfi ruhák, bőrkabátok
Óriási választékban!**

Takarékosság bevásárló helye.

MAGYAR RUHAIPAR

Bika szálló.

tiséget és hogy megalakíthassák Középeurópának ezt a gemyese-dő féregnyulványát.

Ha valamikor, régi nemzeti öntudatunk és önéretünk megerősödése után elérkezettnek látjuk az időt arra, hogy a történelmi Magyarország sirásainak nevét az utókor előtti okulás céljából köben megörökítsük, erről a szegyenoszlopról a Bathu khán, II. Szolimán, Bastha, Karaffa, Haynau és sok más, erre érdemet szerzett ellenségeink neve után *nem hiányozhatik a Benes neve sem*, aki nyilván szovjet biztatásra az igazságos béke helyett egész Európát lángba akarja borítani.

Szent István emlékének megörökítése

Ezután dr. *Uzonyi Barna* felolvasta Rásó István alispán előterjesztését, egy pompás felépítésű, valóságos tanulmányzamba menő előterjesztést Szent István történelmi alkotásainak és dicső emlékének megörökítése tárgyában. A terjedelmes, nagyon szép előterjesztést megéljenztek a bizottsági tagok, majd elsőnek *Dessowffy Elemér* püspökladányi plébános szólt hozzá. Remek, szónoki szépségekben gazdag beszédben méltatta ennek az előterjesztésnek történelmi jelentőségét, szólott a nagy magyar szent király kivételes értékéről, történelmi és jelen életünk példaképéről és kifejezte, hogy boldogan járul hozzá ahhoz, hogy a szent királyról szóló emlékirat teljes egészében megörökíttessék a vármegye jegyzőkönyvében.

Molnár Zoltán hajdúhadházi református lelkész emelkedett aztán szóásra és jízó lelkesedéstől fűtött, nemesvéréti beszédben méltatta első királyunk kivételes értékeit a református egyház nevében és kívánta, hogy a nemzetépítő nagy király lelke és hite vezesse ezekben a megpróbáltató időkben nemzetünket.

Dr. *Ujvárossy Lajos* bizottsági tag javaslatára mindkét felszólaló bizottsági tag beszédét egyhangú lelkesedéssel a vármegyei közgyűlés jegyzőkönyvében megörökítőnek fogadták el.

A napirend

Vitéz dr. *Nábráczky Béla* főjegyző terjesztette elő az alispáni jelentést, mely a vármegye életéről, egészségügyi, népnevelési, gazdasági vonatkozású kérdéseiről számolt be. A közgyűlés egyhangú-

Miért odázódott el a Szent Anna uccai templom előtti tér kiszélesítése

Interpelláció a mai városi közgyűléshez.

A mai városi közgyűlésre *Melau Márton* apostoli kormányzói helynök, a Svetits-intézet igazgatója, ki a törvényhatóság tagja, a következő interpellációt terjesztette elő:

»Sziveskedjék nyilatkozni a polgármester úr, mi volt az indoka annak, hogy az 1938 év április 26-i közgyűlés határozatával elrendelt és a Szent Anna ucca 14. számú ház megvételére vonatkozó tárgyalások eredménytelenül félbeszakadtak s ekként lehetővé vált, hogy ez a ház 38.000 pengőért gazdát cserélhessen, holott a városi műszaki osztály legutóbbi becslése szerint a ház 44.000 pengőért.

A szóbanlevő kérdés megoldása már több évtizedes kívánsága Debrecen katolikus társadalmának, de azonkívül városrendezési

Távirat Mussolinihez

Benkő Géza indítványára a következő táviratot küldték Mussolini olasz miniszterelnökhöz:

»Hajdú vármegye törvényhatósági bizottsága hálásan emlékezőn meg arról a nagyértékű támogatásról, amelyben Nagyméltóságod a triezsi, padovai, veronai beszédeiben a cseh elnyomás alatt színlődő magyar testvéreink érdekében méltóztatott szót emelni, egyhangú lelkesedéssel üdvözlő Excellenciádat és az Isten áldását kéri Excellenciád életére s az igazságos béke megvalósításáért folytatni kért fáradozásainak sikerére.«

lag vette tudomásul az alispáni jelentést. Majd felolvasták Imrédy Béla miniszterelnök jelentését miniszterelnöki kinevezéséről, a kormány alakításáról és a kormányban előforduló változások jelentését vette tudomásul a közgyűlés.

Ugyanez a tudomásul vette a közgyűlés a kereskedelmi miniszter leiratát, mely szerint a hajdúböszörmény—rakamazi útnak, valamint a budapest—kolozsvár—püspökladányi útnak egyes szakaszait az állami útvonalba való átvételét vették tudomásul a miniszter leirata alapján. Több vármegye átiratát tárgyalták, melyek helyi vonatkozású ügyek ugyan, de országosan is érdeklik a lakosságot.

Az alispáni jelentést örömmel vette tudomásul a közgyűlés, mely szerint Hajdúböszörményben, Hajdúszoboszlón tüdőbetegségező intézetek létesülnek állami, megyei és városi hozzájárulással, valamint Hajdúnánáson fiókiintézmény létesítését hasonló céllal.

Több vármegyei kölesön meghosszabbításának tudomásul vétele után a vármegye területének kilene kerültebe való osztását vették tudomásul. Ez a kérdés azért fontos, mert így a túlméretezett kéményseprőmesteri mesteri javadalmakat igazságosan osztják fel.

A költségvetéselőirányzatot dr. *Uzonyi Barna* helyettes főjegyző terjesztette elő, mely a múlt évihez viszonyítva többrendbeli többlet lényeges emelkedést mutat, mely emelkedéseket a rendkívüli idők hozták, mely többletet mérsékelni pótdadójában teremtik elő.

Több apróbb és kevésbé fontos tárgypontra tárgyalása után a közgyűlés véget ért.

és szépítési szempontból is nagyon fontos volna a Szent Anna ucca megfelelő kiszélesítése. A Szent Anna ucca 14. számú ház megvételével, illetve telkének felhasználásával a katolikus templom előtti tér megnagyobbodott volna és a város egy szép stílusú köztérrel lett volna gazdagabb. Eppen ezért érdeklődés előzi meg az interpellációt és az arra adandó polgármesteri választ, hogy *miért odázódott el a kérdés rendezése.*

— A női betegségek gyógykezelésében a természetes *Ferenc József* keserűvizet gyakran alkalmazzák, mert reggel éhgyomorra egy pohárral könnyen bevehető, rendkívül enyhe hasajtó, hatása pedig gyorsan és minden kellemetlenség nélkül jelentkezik. Kérdezze meg orvosát.

Előkelő esküvő Debreczenben

Előkelő esküvő volt kedden délután Debreczenben. Dr. *Végh Lajos* klinikai orvos esküdtött örök hűséget *Rauchbauer Rózsika* úrleánynak. A házasságkötés szerény, eszládi keretek között a Péterfia ucca 29. szám alatt levő Rauchbauerháznál folyt le. Dr. *Erdős Károly* egyetemi tanár végezte az esketési szertartást, nagyhatású, szép be-

szédet intézve a fiatal párhoz. Tanuk voltak a menyasszony részéről *Rauchbauer Ödön*, míg a vőlegény részéről dr. *Szabó Lajos* városi tb. aljegyző.

A szép esküvői szertartás után elhalmozták a megjelentek jókívánságokkal az ifjú párt, akik az Árpád sinautóval nészútra utaztak.

A kormány megakadályozza az árukészletek indokolatlan felhalmozását és a spekulációt

Budapest, szept. 28. Fontos miniszterközi értekezletet tartottak tegnap délelőtt a miniszterelnökségen. *Imrédy Béla* miniszterelnök elnökölt a miniszterközi értekezleten, amelyen résztvettek: Keresztes-Fischer Ferenc belügyminiszter, Kunder Antal kereskedelmi miniszter, Bornemisza Géza iparügyi miniszter, és Sztranyavszky Sándor földművelésügyi miniszter. A miniszterközi értekezlet célja annak megállapítása volt, minő intézkedéseket tegyen a kormány a legszükségesebb közszükségleti cikkek árának megfelelő szabályozása ügyében, illetőleg annak megakadályozására, hogy egyesek — akár nyereszédes végett, akár hisztériából —

közszükségleti cikkek összevásárlásával és felhalmozásával zavarják meg a kereskedelmi élet normális menetét és végeredményben áruhiányt vagy árdragulást idézhessenek elő. A kormány el van határozva arra, hogy a szükséghez képest a legerélyesebb intézkedéseket teszi meg ezen a téren s minden eszközzel megakadályozza az árukészletek indokolatlan felhalmozását. Ugyancsak erélyes intézkedéseket léptetnek életbe a szükséghez képest mindazokkal szemben, akik a mai súlyos időkből hasznot akarnak húzni s akár spekulációs céllal, akár indokolatlan aggodalmasságból vesztélyeztetnek a kereskedelmiforgalom normális folyamatát.

A kihagyásra javasolt 2339 egyén közül 55-öt felvettek a választói névjegyzékbe

Dr. *Kölesy Sándor* polgármester elnöklésével a központi választmány tegnap délelőtt tartott, amelyen döntöttek a kihagyásra javasoltak ügyében. Mint ismeretes, összesen 2339 egyén kihagyását javasolta a polgármester a névjegyzékből. Ezeknek az iratait a központi választmány három osztályra osztva felülvizsgálta és az

eredmény a következő lett: az első osztály 10, a második 38, a harmadik pedig 17 egyén visszavételét javasolta. A központi választmány teljes ülése ezeket az osztályjavaslatokat elfogadta és így a 2339 egyén közül összesen 55 embert vettek fel az ideiglenes névjegyzékbe.

Hajdumegyében is fellépett a száj- és körömfájás

Dr. *Zsupán Kálmán* állategészségügyi főtanácsos jelentése szerint Hajdú vármegye területén is fellépett a hét elején a száj- és körömfájás. Az első ilyen ragályos állatmegbetegedés Püspökladányban a Kerekestisztapusztán lépett

fel, ahol tegnapig hatvan darab szarvasmarhán állapították meg a ragályos járványt.

Illetékes hatóság a ragály terjedésére és helyhezkötéséhez minden fontos és szükséges intézkedést megtett.

HIREK

Mindenben első
a „Debreczen”

Gyógyszertárak éjjeli szolgálata
szeptember 25-től október 2-ig:
Kigyó, Piac u. 31. Telefon:
30-95. — Magyar Korona, Pé-
terfia u. 10. Telefon: 16-06. —
Csillag, Árpád tér 1. Telefon:
29-82. — Sas, Hatvan u. 70. Te-
lefon: 11-39. — Szent Három-
ság, Homokkert, Szabó Kálmán
utca 14. Telefon: 17-09.

MENTŐK TELEFONSZÁMA: 04.
RENDŐRSÉGI TELEFON: 20-45.

„Dolgoztass,
hogymint dolgozhass!”

Emlékezzünk . . .
Szeptember 29

— 1916. A cs. és kir. 4. huszárezred (Nagyszében) Némethi Damaszkin István tart. zászlóst egy felderítő járőrrel Rakovicza község felderítésére küldte ki. Damaszkin megrögzött a községben lévő oláh gyalogságot, majd a községtől nyugatra előnyomulva egy tüzelőállásban lévő üteget talált. Huszárszállal azonnal lőrelő szállt, tüzharcba fejlődött, megközelítette az üteget és közvetlen közelről tüzzel lepte meg annak legénységét. Az ellenség fejvesztetten menekült. Damaszkin járőrével hat darab 10 centiméteres ágyút, 12 löszrész kocsit zsákmányolt s később a szomszéd községből szerzett fogatokkal a hadizsákmányt Telek községbe vontatta. Ezért a fegyvertényért arany vitézségi éremmel tüntették ki.

— 1917. A m. kir. budapesti 1. népl. gyalogezred az olaszok ellen viselt hadjárat folyamán a cs. és kir. 53. gyaloghadosztály kötelékében harcolt szeptember hó közepétől október 24-ig. Szeptember 29-én a Podlaka közelében betört ellenséget Dávid György népfelkeltő tőrszermester rohamosztágyal tártamta, visszaverte, majd menekülésre visszavonulásra kényszerítette. Ennek a támadásnak volt köszönhető, hogy az ezred állásait megtarthatta.

— Esküvői hír. Nagyszámú közönség gyűlt össze tegnap délután hat órakor a csapókereti református templomban. Ekkor esküvőt örök hűséget Tömör Lajos református lelkipásztornak Kristóf Ilonka okleveles tanítónő Az esketést dr. Danesházy Sándor lelkipásztor végezte, szép beszédet intézve a fiatal párhoz. A vőlegény részéről dr. Balogh Gyula kormányfőtanácsos, a menyasszony részéről pedig Vajda László ref. lelkipásztor jelent meg az esküvőn. A gyülekezet meleg szeretettel és jókívánságokkal búcsúzott Tömör Lajostól, aki új munkahelyére Pusztacségre megy, eddig Danesházy Sándor betegsége alatt helyettes lelkész volt a csapókereti egyházzászló, az utóbbi időben pedig mint segédlelkész működött és mindenki szeretetét, becsülését vívta ki. Csak nemrég jelent meg egy kedves kis könyve „Ébredjétek” címmel és evangélikus tartalommal.

× Október elsején kezdődnek angol, olasz, német nyelvtanfolyamaim, 50 fillér egy óra, Piac u. 49. szám, szerkesztőség.

Ennél jobb prózai és operett társulata már rég nem volt a Csokonai Színháznak, mint most lesz. Váltson bérletet!

Dr. Nagy István ügyvéd, tb. városi főügyész váratlanul meghalt

Tragikus hirtelenséggel meghalt tegnap reggel dr. Nagy István ügyvéd, tb. városi főügyész, a város társadalmának köztisztelőnek és becsülésnek örvendő tagja. Ötvennyolc éves korában ragadta el a halál, tevékeny életének kellős közepéből.

Dr. Nagy István egyenes jellemű, rendkívül derék férfi volt. Székely származásában hordta kristálytisza jellemét. Egyéni karakterében sok nemes vonás volt. Hajlíthatatlan meggyőződésének képviselőjében, de megértő az élet sok bajában embertársai iránt. Izzó hazafias érzés hevíttette. A hazafiasságot nemcsak száján, hanem szívében hordta és minden tetteiben érvényesítette. Megtette kötelességét száz százalékig hazája és a közszemből. A világháborút végigküzdötte és hazatérve a város közelében és minden hazafias megmozdulásban szerepet vállalt. Mint ügyvéd is jó hírnevet szerzett magának. Irodája nagyforgalmú és ügyvédi tevékenysége mintaszerű volt. Elhunyt a közéletben veszteség a város társadalmára. Halálának híre már tegnap délelőtt elterjedt és városzerte mély részvétet keltett.

Néhány órai rosszullét után halál

Dr. Nagy István látszólag jó egészséggel örvendett. Evekkel ezelőtt ugyan gyomorbetegséggel küzdött, de ebből a betegségből kigyógyult. Kedden még dolgait végezte és napi munkája végzetével este korán tért haza. Az estét családja körében töltötte. Korán tért nyugvóra. Hajnalban három órakor felriadt álmából és nevének rosszullétről panaszkodott. Szívét és fejét fájlalta. Aggódo felesége több orvost is elhívott. Hat óra után valamivel jobban lett, fájdalmait is csökkentek, de aztán újra heves rosszullét fogta el és hét órakor felesége szerető karjaiban meghalt. Halálának oka szívszélhűtés.

Dr. Nagy István élete és működése

Dr. Nagy István Káposztás-Szentmiklóson, Maros-Torda megyében született. Márton Kálmán dr. ügyvédnél volt jelölt és 1911 óta mint önálló ügyvéd működött. Tevékenységet és elfoglaltságot vállalt mint ügyvéd is, de a közélet sok területén is ott láttuk tevékenykedni. Sokat harcolt az ügyvéd érdekekért is. Az ügyvédi kamarák országos bizottságának tagja, a kamarának hosszú időn át ügyésze volt. Ezenkívül mint ügyész működött a következő társaságoknál: a vendéglős szakosztálynak, a Timár Ipartársulatnak, a Sütőegyesületnek, a Békassy Béla Vivó Clubnak volt ügyésze.

A világháborúban résztvett, ott is becsülettel megállta helyét, több kitüntetéssel szerzett s mint emléklapos főhadnagy halt meg most. Az olasz, orosz, szerb frontokon harcolt és olasz hadifogságot is szenvedett. Amikor haza-

jött, folytatta ügyvédi gyakorlatát.

A Frontharcos Szövetség alelnökévé választották.

Dr. Nagy István értékes tevékenységet fejtett ki a Nemzeti ki a Nemzeti Egység Pártjában, a Székely Társaságban, a városi törvényhatóságban, amelynek tíz év óta tagja volt, a közigazgatási bizottság számos albizottságában működött, az üléseken egyike volt a legpontosabban megjelenő tagoknak. A Világítási és Vízmű Vállalat üzemi bizottságának, továbbá a Városi Takarékos és Hitelintézetnek igazgatósági tagja volt. Hosszu évek óta tiszteletbeli városi tiszti főügyészi címet viselt. Tagja volt az Uri Kaszinóknak is.

Pénteken lesz a temetés

Nagy István temetése pénteken délután félnyolc órakor lesz a köztemető díszterületén a ref. egyház szertartása szerint. Halálát gyászolják özvegye, született Than Margit, gyermekei: István, Arpad, Béla, anyósa: özv. Than Gyuláné, testvére: Magyar Arpadné, továbbá sógorai és sógorai: Mester János családijával, vitéz Szegedi Gyula családijával, Károly Pál családijával, ifj. Than Gyula családijával, Than Gizella, valamint kiterjedt rokonság.

A gyászoló család által kiadott gyászjelentés méltán mondja: „Emberszeretettel és kitarló szorgalom vezették életpályáján, áldozatkész hűség, önfeláldozó szeretet teszik emlékeit felejthetetlennek.”

A temetést a Gebauer temetkezési intézet rendezi.

— Brauchitsch német vezérezredes megnősült. Boroszlói jelentés szerint a német birodalmi hadsereg főparancsnoka a sziléziai Bad Salzbrunnban kedden házasságot kötött Schmidt Saroltával. A vezérezredes és hitvesét a Birodalom minden részéből szerencsekívánatokkal halmozták el. Tájékoztatót küldött Hitler kancellár is, valamint Göring tábornaggal élén a birodalmi kormány tagjai.

HAJFESTÉS? DAUER? KOZMETIKA? Bizalommal keresse fel Debreczen legrégebb szaküzletét. KOMAROMINE, Bika-bérlház, — telefon: 19-56.

— Általános vasutas-sztrájk fenyegeti Amerikát. A vasutasszervezetek óriási többséggel kimondták, hogy amennyiben a tervbe volt fizetéssökkenést végrehajtják, beszüntetik a munkát az egész vonalon. A 15 százalékos fizetéssökkenés október elsején lépne életbe.

— Földgázt és kőolajat kutatnak a püspökládányi határban. A budapesti báró Eötvös Lőránt geofizikai intézet expedíciója, mely Mezőkövesdről kiindulva Debreczenig tudományos kísérleteket végez az Alföldön, folytatja a munkát, jelenleg a ladányi határban.

— Szombaton este 8 órakor kezdődik a „Kalászgárda” nagyszabású szüreti táncestélye, a Függetlenségi Kör, Hunyadi utca 2. szám alatti dísztermében.

— Tizennyolc feljelentés alapján őrizetbe vették dr. Oláh Béla 40 éves ügyvédjelöltet, aki állítólag hiszékeny embereket társával együtt 25 ezer pengővel károsított meg. A feljelentések házasságszédelgés, óvadékosulás, váltóleszámitolási csalás és sikkasztás címén futottak be ellene. A rendőrség társait is kereste, akik azonban megszöktek.

× Széplő, májfolt ellen Rózsa arckenőcs, doboz 1.20, Jóna és Jóna utóda Somogyi Drogéria, Kossuth utca 6.

— Új délsarki utra készülnek Ellsworth és Wilkins ismert sarkutazók. At akarják repülni a Déli Sarkot s felvázolják az ugynevezett Enderby-föld térképét.

× Zongoratanítást vállalok zenekiskolai módszerrel. Hatvan u. 24. Unitárius ház, első ajtó.

— A prágai mozik, mint közbüvőhelyek. Valamennyi földalatti prágai mozi bejáratánál falragaszok figyelmeztetik a közönséget, hogy a mozik légitamadás esetén közbüvőhelyek.

× Naményi Gyorsiró és Gépíróiskolában, október hó elején új irodai szaktanfolyam kezdődik. Vidékről bejáróknak 85 százalékos vasúti kedvezmény. (Rákóczi utca 17. szám.)

— Kassán tilos a rádió! A rendőrfőnök rendelkezése mindenki köteles rádióvevőkészülékét annak minden felszerelésével együtt beszállíttatni. Rádiót Kassán kizárólag a külképviseletek tagjai használhatnak.

× Vattay Margit tánciskolájában, október hó másodikán főiskolai, 12-én diákközlő kezdődik. Kossuth utca 11.

— 286 kiló platintát szállított Moszkva Londonba. A küldeményt Stockholmra keresztül irányították az angol fővárosba. A rendkívül értékes küldemény több millióra volt biztosítva és szovjet-orosz banktisztviselő őrizete mellett szállították.

× Tanulmányutamról rengeteg újtással hazakerkeztem. Kiss Böske, Svetits, Piac utca 43. szám.

— Felhívás a bajtársnőkhöz. A Turul Szövetség debreceni kerületének vezérsege közli a bajtársnőkkel, hogy a légóltalmi előadások ma délután négy órakor lesznek az egyetemi meuzán (Horthy Miklósné leánykollégium). Megjelentés minden Debreczenben tartózkodó bajtársnőre kötelező. Kerületi Vezérsege.

× Díjtalan angol, francia, lengyel, német, orosz román nyelvtanfolyamok és olasz rajztanfolyam kezdődnek október elsején az egyetem Népszóci Főiskoláján, telefon: 25-00.

— Fantasztikus tervet nyújtott be egy francia mérnök a kamara elé. Terve szerint háznagyságu vasúti kocsik szállítanak a szárazföldön az óceánjárókat az egyik kikötőtől a másikba. A példátlanul álló tervet a francia közvélemény nagy örömmel fogadta.

— Három millió nyolcszáz ezer pengő hozzájárulást fizetnek a főváros üzemeltetői az állami beruházásokhoz való első hozzájárulás októberi részleteként. Vagyis öt esztendő alatt mintegy 13 millió pengő hozzájárulást kell az eredeti terv szerint fizetniük Budapest üzemeltetőinek.

Családi értesítések:

Dr. Végh Lajos
klinikai orvos és
Rauchbauer Rózsika
házasságot kötöttek.

— **Vasruddal fejbeverték.** Páll András 34 éves burgonyakereskedőt, Kassa út 25 szám előtt megtámadták és egy vasruddal támadója fejbesújtotta. Erősen vérző, szakított sebet a mentők kötözték be.

— **Leesett a létráról.** Barna Lászlóné, József kir. herceg ucca 58. szám alatti lakos, Tordai ucca 7. szám alatti meszelés közben leesett a létráról és lábán súlyos zúzott sérüléseket szenvedett. A mentők a sebészeti klinikára szállították.

— **Kizuhant az első emeleti ablakból.** Bártfai Mihály 15 éves iskolai tanuló tegnap a Piac ucca 36. számú ház egyik első emeleti ablakában megsúszott és kizuhant az udvarra. A hatalmas esés következtében kettős alkartörést szenvedett. A mentők sebészeti klinikára szállították, ahol karját gipszbe helyezték.

— **Összekötik a Dunát Rainával.** Berlinből jelentik: Coburgban, a Weser-Werra-Main konferencián Wschter kerületi vezető rámutatott arra, hogy milyen nagyfontosságú volna a bajor Ostmark számára az új csatornaösszeköttetés kiépítése a Weser-Werra-Main vonalon, amely a folyók összekötne a Dunát a Rajnával és végeredményben a Fekete-tengert az Északi-tengerrel. E csatorna megépítése sürgős és szükséges feladat. Hangsúlyozta azokat a nagy előnyöket, amelyek e csatorna megépítésével járnának, különösen a bajor Ostmark számára, mert lehetővé tennék, hogy a német tengeri kikötők bekapcsolódásával a dunai közlekedésbe a nyersanyagbevétel és a kiviteli forgalom ezen az úton bonyolódjék le kelet felé.

— **Két vármegyei pötlagot rendes tagnak hívtak be a közgyűlésbe.** Dr Szabó Ferenc és Brassai Zoltán elhalálózásával megüresedett vármegyei bizottsági tagok helyére az alispán Jóna Miklós és vitéz Sipos Elek pötlagokat hívta be a közigazgatási bizottsági tagoknak.

— **Legelőmibb védekezés a gáz-, gyújtó- és robbanó bombák ellen.** A Magántisztviselők, Piac ucca 59. szám alatti helyiségében, folyó hó 29-én, csütörtökön este 8 órai kezdettel Légvédelmi Liga kiküldött szakértő előadója beszélgetés formájában, nem vegyi készletek segítségével, hanem népies nyelven ismerteti a védekezés legelőmibb eszközeit. Bemutatja a szakszervezetek által, amelyet mindenki el tud készíteni a háztartásban található alkotórészei révén. Az előadás díjtalan és nyilvános.

— **Légvédelmi tanfolyam az Izraelita Hitközség tanástermében.** Vasárnap délelőtt 11 órakor légvédelmi tanfolyam indul a József kir. herceg ucca 26. alatti, melynek keretében a Légvédelmi Liga előadói ismertetik a leg-szükségesebb védelem és az élelmiszerek megvédése tárgyában teendő intézkedéseket. Tekintettel a terem befogadó képességére a tanfolyamon csak előzetes jelentkezés után lehet résztvenni. Jelentkezni pénteken délig kell Csillag Arthur könyvkereskedésében.

— **Negyven halottja van a barcelonai vasúti katasztrófának,** mely Tarragena közelében történt, ahol a gyorsvonat hibás váltóállítást következtében összeütközött a Barcelonából induló express vonattal.

— **Fokozódik a világ aranytermelése.** Július havában a termelés, Oroszország nélkül 2.73 millió uncia volt, ami újabb világrekordot jelent,

Segélyben részesülnek a fegyvergyakorlatra bevonult legénység családtagjai

Feleség után havi 15 pengő, gyermek után havi 10 pengő jár a rászorultaknak

Budapest, szept. 28. A honvédelmi miniszter a honvéd vdd. parancsnokságokhoz, valamint a vármegyei s városi törvényhatóságokhoz intézett rendeltében elrendelte, hogy a fegyvergyakorlatra bevonult legénység családja (felesége és gyermeke) a férj katonai szolgálatának tartama alatt, családi segélyben részesüljön. A családi segély összege a feleség után havi 15 pengő, minden gyermek után pedig havi 10 pengő. A családi segélyt mindenki megkapja, aki rászorultságát igazolja. Segélyezésre rászorultnak tekintendő a család akkor, ha jövedelme kis- és nagyközösségekben havi 60 pengőt, megyei és törvényhatósági jogú városokban havi 80 pengőt, Budapesten pedig havi 100 pengőt meg nem haladja. A csapatparancsnokság jelentkezés alapján készített névjegyzékeket leküldi a család állandó tartózkodási helyére a községi előljáróságokhoz, városokban a polgármesterhez. A községi előljáróság, polgármester a segélyre vonatkozó jogosultságot megállapítja s azután a segélyt a fegyvergyakorlatot teljesítő családja részére közvetlenül s a legsürgősebben folyósítja.

A honvédelmi miniszter egyúttal intézkedett aziránt is, hogy a rendes, tényleges szolgálatot teljesítők (tehát nem fegyvergyakorlatra bevonultak) családtagjai az eddigi személyenként 5 pengő családi segély helyett szintén felemelt összegű családi segélyben részesüljenek. Ez év október hó elsejétől kezdődőleg tehát a feleség havi 15 P, a gyermekek pedig havi 10 pengő családi segélyben fognak részesülni.

5.6 ezer tűzvédelmi házieszközt nem lehet egyszerre beszerezni Debreczenben

Dr. Budaházy-Bruckner Ernő egészségügyitanácsos, törvényhatósági bizottsági tag a következő interpellációt terjesztette a mai városi közgyűléshez. Az 1938 szeptember hó 28-án megjelent hatósági tűzvédelmi rendelet köteleességévé teszi a háztulajdonosoknak a kézi tűzoltóeszközök, továbbá vízeshordók, vedrek, lapát, csákányok vagy battának, folyó évi október hó 10-ig, a padlásteren való elhelyezését.

hetők. Tisztelettel kérdem a méltóságos polgármester urat, hogy hajlandó-e intézkedni affelől, hogy ezen tűzvédelmi eszközök sürgősen beszereztessek a jelentkező háztulajdonosok részére a terhére?

Miután ezen eszközök a Debreczenben szükséges öt-hatezer példányban nyilvánvalóan nem állanak jelenleg a kereskedők raktári készletében s így az érdekelt felek által be sem szerez-

tekintve, hogy a tűzvédelmi eszközöknek a padlásteren való elhelyezése nemcsak a magán-hanem közérdekből van elrendelve, kétségtelenül hatósági feladatot képez a gondoskodás azon irányban, hogy ezen eszközök a kitűzött határidőn belül a legutányosabb áron beszerezhetők legyenek. Debreczen, 1938 IX. 28.

Dr. Budaházy-Bruckner Ernő városi törvényhatósági bizottsági tag.

Dühöng a cseh terror a Felvidéken

Pozsonyi jelentések szerint újra dühöng a terror a magyar kisebbség vezetői ellen, akik közül kétszázhat szombaton letartóztattak. Tömegesen tartóztattak le tótoka is, akik sikraszálltak az önkormányzatért. A mozgósítást a csehek arra használták fel, hogy megakadályozzák a tótok és a magyarok akaratának szabad nyilvánulni. A párkányi hídnál a csehek ma délután 2 órakor elzárták határt.

vel a rádiókészülékeket mind összeszedték, a közönséget a prágai hírszolgálatra utalják. A testi és lelki tortúra egyre elviselhetetlenebb. Tovább tart a magyarság vezetőinek letartóztatása. Rimaszombatban száz, Feleden husz magyar vezetőt tartóztattak le az éjszaka.

Miskolc, szept. 28. A megszállott Felvidéken tovább tart a magyarok üldözése. Nemcsak ideérkezett menekültek mondják, hanem a határvidék bizonyos pontjairól látható jelek mutatják a csehek készülődését. A vasúti és gépjárműforgalm napok óta megszakadt. Bántéve állomásra naponta csak egy szerelvény fut be, hogy az utasokat elszállítsa, azonban egyre kevesebb utas akad.

A magyarokat valósággal megröhenték éjjel a csendőrök, ágyukból húzták ki és ismeretlen helyre vitték őket. A letartóztatottak között orvosok, ügyvédek, földbirtokosok, a magyarság szellemi vezetői vannak. Feleden például minden magyar orvost letartóztattak, ugyhogy a lakosság orvos nélkül maradt.

Tornaaljánál két nap óta nincs gépkocsiforgalom, mivel a cseh megszállóhatalom lehetetlenné teszi a közlekedést. A csehek tovább folytatják a magyarelles erőszakos eszelekményeket. Asszonyokat, leányokat kényszerítenek hadimunkára. A unyai templom körül lövészárkokat, fedezékeket készíttetnek a magyar nőekkel.

Az erőszakos eszelekmények riadt félelemben tartják a magyarságot, amely pattanó idegekkel várja, mi következik még ezután.

Az egyik megszökött asszony elmondotta, hogy munkaközben a cseh katonák a legvadabb rémhírekkel ijesztgetik őket. Magyarországról az egész Felvidéken rémhíreket terjesztenek a csehek. A cseh önkény egyre fokozódik, Mi-

— Az emésztőszervek megbetegedéseinek kezelésénél reggel éhgyomorra egy pohár természetes Ferenc József keserűvíz abszolút megbízható hashajtó, amelynek hatásá igen kellemes. Kérdezze meg orvosát.

Nagy összegű valutát akart kicsempészni két nő

Nagykanizsa, szept. 28. A valuta ügyészség emberei figyelmeztettek a budapesti gyorsvonat két jól öltözött női utasára, akik utlevellük szerint amerikai honos magyarok. Az anyát és leányát alapos motozásnak vetették alá és ruhájuk alatt elrejtve nagyobb összegű magyar s idegen valutát találtak, amelyeket Budapestről külföldre akartak kicsempészni. Őrizetbe vették és Budapestre szállították őket.

Összeállították a Bécs ellen játszó válogatottakat

Budapest, szept. 28. Dietz Károly szövetségi kapitány összeállította a két válogatott csapatot, amely vasárnap Budapesten és Bécsben, a bécsi válogatottak ellen a magyar, illetőleg Budapest színeit képviseli. Budapest A) csapata összeállítása a következő: Szabó, Polgár, Lázár, Turay, Dudás Kincses, Sárosi dr. Zsengellér, Kiszely Titkos. Tartalékok: Futó, Szalai, Müller, Háda, vagy Sziklai.

A Bécsben játszó B) válogatott csapat összeállítása a következő: Háda, vagy Sziklai, Olajkár I. Szojka, Szabó, Sárosi III., Balogh, Bognár Harangozó, Cseh, Déri, Horváth vagy Kemény. Tartalékok: Odri és Angyal.

Titkos rádióállomás halállal fenyegeti Sirovyt

Felvidék, szeptember 28. Harmadik éjszaka új ismeretlen hang jelentkezik az éterhullámokban: rövid hullámon adja leadásait egy titkos hullámhosszakon dolgozó amatőr állomás, amelynek bemozdója, egy férfihang magyar, német és tót nyelven négy rövid pontban összefoglalja Sirovy volt cseh legionista fővezér, jelenlegi miniszterelnök bűnlajstromát. Elsősorban a cseljabinszki vérfürdőt, amelyet védtelen magyar és német hadifoglyok között rendezett Sirovy. A figyelések szerint este háromnegyed 10 és fél 12 között jelentkezik, mégpedig 28.90—32.50 közt változó hullámhosszon, állandóan ismétlődő refrénként halállal fenyegeti meg Sirovyt, akit »szibériai hóhérnak« nevez. »Bosszút Cseljabinszkiért!« — így érnek véget a leadások s a cseh katonai híradó

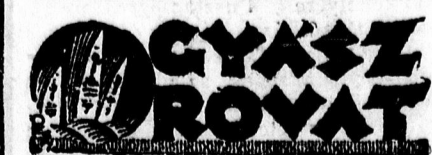
— Tizenkét évi fegyházasat kapott, mert agyonszúrta haragosa fiát, Rudics István 27 éves bécsalmási mészárossegéd. A bajai törvényszék ítéletét a védő megfellebbezte.

— Megfejtett egy 8700 éves írást Baudoin francia professor. A több ezeréves hielografát köre vesbe Pour-Sur—Vic közelében találták.

Hazánkban a hőmérséklet ma általában 23—24 fokig emelkedett, Budapesten este 9 órakor 14 fok volt.

Jóslás: Mérsékelt szél, az ország nyugati felében felhősödés, néhány helyen eső, a nappali hőmérséklet esőkenése. Keleten még túlnyomóan derült idő, a hőmérséklet változása nélkül.

Özv. Simon Mihályné sz. Pongor Zsuzsanna, életének 75-ik évében elhunyt. Temetése csütörtökön délután félhárom órakor lesz a köztemetői 2. A) ravatalozójából, református szertartással. Lakás: Bellegel 498. szám. Pusztai temetkezési intézet.

IRÓGÉPEK HURAY, parkamara
kölszönzése T. 17-93

**ANYAKÖNYVI
HIREK**

Születések: Fejgel József boltiszolga, Baltazár Dezső ucca 1., lány Mária Petronai Gergely pályamunkás, Tiszafüred, lány Piroška, Nagy Lajos császár Hajdúhadház, fiú Sándor, Buczko Lajos szolga, Bujdosó ucca 50, fiú Géza, Onodi Bernál napszámós, Borzán G. u. 2., fiú György, Kengyel József cipészsegéd, Berta ucca 10., leány Juliánna, Mészáros Gábor könyvkötősegéd, Déryai ucca 11., leány Erzsébet, Orbán János kocsis, Bellegelő 298, leány Erzsébet, Nagy Mihály kályhaségéd, Basahalom ucca 8., fiú Mihály, Varga Antal földműves, Hajdúböszörmény, fiú Antal, Demjén János földműves, Hgláp 21, fiú János, Csongrádi István esztergályos, Emerich ucca 5., fiú István, Végh István napszámós, Vulkántelep 5., leány Katalin, Gulyás János földműves, Tiszafüred, leány Irén és Sralota (ikrek), Milák Bojzán sárnyas, Derecske, leány Eva, Ács József földműves, Penészek, leány Irén, Képes-Harjay András m. kir. tüzérfőhadnagy, Kossuth ucca 22., fiú Levente, Lengyel József földműves, leány Irén, Zékány Gyula gimnáziumi tanár, Budapest, leány Ildikó, Balogh Péter MÁV kőműve, Széchenyi ucca 15., fiú András.

Házasságkötések: Dr Végh Lajos orvos, Vigkedvő Mihály ucca 36.—Ranchbauer Róza, Péterfia 29.—Szabó Lajos vendéglői alkalmazott—Kónya Erzsébet, Werbőczy ucca 3.—Lichtman Sándor bádogossegéd, Reáliskola ucca 6.—Csernús Ilona, Bornemisza ucca 9.—Bakonszegi Gyula bérautótulajdonos, Csillag ucca 44.—Nemecz Erzsébet, Kóssuth ucca 5.—Király Imre cipésmester—Hudák Juliánna, Diófa ucca 17 B.—Balogh János géplakatossegéd—Daróczy Zsófia, Böszörményi út 85. sz.—Szabó Dezső autótulajdonos—Kulesár Erzsébet, Legányi ucca 29.—Réday Lajos nyomdai gépszedő—Fenyvesi Margit, Szappanos ucca 3.—Czellár László asztalossegéd—Kaszás Róza, Vendég ucca 89.—Vasas Károly földműves—Nagy Mária, Pesti ucca 27.—Szigeti János fuvaros—Vámosi Margit Woloffky ucca 3.—Rozenfeld Endre kereskedő, Nyugati ucca 30.—Silber Irén, Csap u. 60. szám.—Tömör Lajos ref. s. lelkész Dobozi bérház—Kristóf Ilona, Viola u. 24. szám.—Ujlaki Lajos szobrász, Móric ucca 36.—Varga Erzsébet, Kút ucca 30.—Rácskai András cipészsegéd—Lukács Anna, Tegez u. 8.—Király Imre cipésmester—Hudák Juliánna, Diófa ucca 17. B. szám.

Halálozások: Varga Antal gazdálkodó, ref. 27 éves, Biharnagybajom. Faragó Péterné ref. 70 éves, Virág u. 3. szám. Bagi Erzsébet ref. 2 hónapos, József, Dr Nagy István ügyvéd, ref. 57 éves, Poroszlai út 14. szám.

SPORT

Sporthíradó

A vasárnapi sportműsor nehezen alakul ki. Budapesten, Budapest—Bécs válogatott mérkőzés lesz s emiatt a bajnoki mérkőzések szűnhetnek. Keleten sem lesz elsőosztályú bajnoki mérkőzés, talán a KMOVE—DEAC mérkőzés lesz egyedül. Nyfregyházán az NYTVE—PMÁV, NyVSC—DVSC, BUSE—MVT, MTK—NYKISE mérkőzés marad el.

A II. osztály mérkőzése a jelek szerint meglesznek. Debreczenben egy-

düli mérkőzés a DEAC pályán: DMTE Balmazújvárosi SC II. osztályú bajnoki mérkőzés. Berettyóújfaluban B. Turul—DEAC II. bajnoki mérkőzés, Derecskén DMOVE—Hajdúböszörményi MOVE játszik. Az ifjúsági mérkőzések nagyrésze is meglesz.

A Boeskaai pihen: Hajdú két héti gyengékedő lesz, ellenben Kertes felgyógyult s csak egy bánata van, nem lett válogatott. Pedig megérdemelné.

Opata Zoltán meleg hangon gratulált a Boeskaiknak, a játékosoknak, Szabó Péter edzőnek, a Boeskaik szép győzelméhez. Csak így tovább, írja és kívánja Opata Zoltán Zágárból.

**KÖZ-
GAZDASÁG**

TERMÉNYTŐZSDE.

Félpengővel drágult a búza és a rozs, egy pengővel a zab és a tengeri.

Búza tiszavidéki 77 kg 21.00—21.10 78 kg 21.20—21.30 79 kg 21.40—21.50 80 kilós 21.50—21.60. — Felsőtiszai 77 kg 20.90—21.10, 78 kg 21.10—21.30, 79 kg 21.30—21.50, 80 kg 21.40 21.60, takarmányárpa elsőrendű 18.25—18.50, középmínőségű 18.10—18.25 sörárpa prima 19.75—20.50, sörárpa 19.25—19.75, zab elsőrendű 19.60—19.80, középmínőségű 19.40—19.60, tengeri 20.00—20.15, korpa 13.50—13.75, 8-as liszt 15.50—15.75 P.

SERTÉSVÁSÁR.

A ferencvárosi sertésvásárra összes felhajtás 2318 darab volt. Vasári alományból angol hússertésfelhajtás 217 darab. Árak: uradalmi zsirsertés páronként 340 kilón felül 124—126, kivételesen 128 fillér, 340 kilón alul 119—124 fillér, szedett sertés I. 110—117 fillér, II. 102—106 fillér, III. 92—96 fillér. A vásár irányzata zsirsertésben élénk, a többi vonatott.

**DEBRECENI TERMÉNY-
ÉS TAKARMÁNYPIACI ÁRAK:**

Búza mázsája 19.40—19.80 pengő, rozs 13.60—14.00, árpa 17.00, tengeri 6 18.00—18.50 P, tengeri csöves 7.60—8.20 P, lucerna 8.20—9.00 P, széna 3.20—7.20 P, lóhere 7.20 P, szalma 2.60—3.00 P, tők 2.60—2.90 P.

Versenytárgyalási Hirdetmény. Debrecen sz. kir. város tulajdonát képező Burgondia u. 11. sz. ingatlanon álló épületek elbontására és megvételére I. évi okt. 14-én 10 órai bezárással nyilvános versenytárgyalást hirdetek. Az előírt okmánybéllyel ellátott, szabályszerűen kiállított és sajátkezűleg aláírt ajánlat a város által kiadott ajánlati lapon: „Ajánlat a Burgondia u. 11. sz. ingatlanon álló épület elbontására és megvételére” feliratú, pecséttel lezárt, sértetlen borítékban I. évi október 14-én d. e. 10 óráig Debrecen sz. kir. város közigazgatási iktatóhivatalában (városháza, földszint 8. sz.) nyújtandók be. Elkésve érkezett ajánlatok figyelembe nem fognak vétetni. Ajánlatok csak a város által díjtalanul rendelkezésre bocsátott ajánlati lapokon tehető, melyek beszerezhető a városi műszaki ügyosztályon (Csapó u. 33/35. sz. II. em. 12. sz.) az iktató hivatalban. A fentebb megnevezett határidőre beérkezett összes ajánlatok ugyanazonnap d. e. 11 órakor a városháza tanácsstermében bontatnak fel, melyen ajánlattevők, vagy igazolt meghatalmazottaik részt vehetnek. Ajánlattevő ajánlatával a végleges döntésig marad kötelezettségben. Ajánlattevő ajánlatával egyidejűleg a megajánlott vételár 10 százalékát kitevő összeget bánatpénzként köteles a város házipénztáránál letétbe helyezni és az erről szóló letéti nyugtát ajánlatához csatolni. Tekintettel arra a körülményre, hogy a bontásokkal kapcsolatban nagyobb részt szak-

iparos munkák teljesítése is megkívánatik, így elsősorban szakiparos ajánlatok fognak figyelembe vétetni. Amennyiben nem szakiparos tesz ajánlatot, úgy megfelelő iparral rendelkező szakiparos nevét már az ajánlatával egyidejűleg köteles bejelenteni. A város fenntartja magának a jogot, hogy a beérkezett ajánlatok közül tekintet nélkül a megajánlott összegekre, szabadon választhasson, csakis a fenti kifírásnak megfelelő ajánlatokat vegye figyelembe, vagy amennyiben a versenytárgyalás eredményét kielégítőnek nem találja, az épületek elbontása, vagy értékesítése tekintetében szabadon másként intézkedhesék. Jogaiban áll a városnak a letett 10 százalékos bánatpénzt annál a vállalkozónál, akinek ajánlata elfogadást nyert, megfelelően felelni, illetve amennyiben az egyes bontásoknál előforduló és vállalkozó által teljesítendő szakmunka értéke megkívánja annak megfelelő összegre való kiegészítést kérni. Tekintet nélkül arra, hogy a vételárat a megbízás elnyerése esetén azonnal készpénzben kifizetni köteles ajánlattevő. Az elbontandó épületek terve, részletes leírása megtekinthető és azzal kapcsolatosan mindennemű felvilágosítás beszerezhető a műszaki ügyosztályon II. em. 3. sz. hivatalos helyiségében minden nap d. e. 10—12-ig. Polgármester.

Versenytárgyalási Hirdetmény. Debrecen sz. kir. város tulajdonát képező Szociális telepen (Vágóhid u. 1. sz.) elhelyezendő Tüdőbeteggondozó Intézet és Gondozó Kórház épületének átalakításával kapcsolatosan szükséges I. Bontás, föld, kőműves, elhelyező, burkoló, szigetelő stb. munkára, II. Ács munkára, III. Bádogos munkára, IV. Asztalos munkára, V. Lakatos munkára, VI. Mázoló munkára, VII. Úvegés munkára, VIII. Vászouréudóny és függöny munkára, IX. Cserépkályhas munkára, X. Kerítés, létesítési munkára, XI. Villanyzerelési és berendezési, esengőfelszerelési munkára, XII. Vízvezeték és csatornázási, valamint berendezési munka, XIII. Gázbevezetési és berendezési munka vállalatbaadására a fent felsorolt munkanemekre külön-külön nyilvános versenytárgyalást hirdetek. Ajánlatok az e célra rendelkezésre álló úrlapokon egységárak megjelölésével teendő. A közszállítás költségei szabályszerűen biztosítva vannak. Tekintettel arra, hogy emeletes épületben végzendő szerkezeti átalakítási munkáról van szó, az I. kőműves stb. munkánál az ipartörvény megfelelő

rendelkezéseinek betartása mellett vehetők csak figyelembe a szakiparos ajánlatok. A munka az odaítéléstől számított 3 napon belül megkezdendő és az egyes munkanemeknél kiírt munkaidő alatt teljesítendő. Az előírt szabályszerűen kiállított, megfelelő és hátlapon bélyeggel ellátott, sajátkezűleg aláírt ajánlat összefűzve és a látlapon cégszöveget tartalmazó pecséttel ellátott és „Ajánlat a Szociális telepen elhelyezendő Tüdőbeteggondozó Intézet és Gondozó Kórház épületének átalakításával kapcsolatos ... munkára” feliratú, pecséttel lezárt, sértetlen borítékban 1938. évi október hó 14-én d. e. 10 óráig Debrecen sz. kir. város közigazgatási iktató hivatalában nyújtandók be. A beérkezett ajánlatok ugyanazonnap d. e. 11 órakor a Városháza rendelkezésre álló tanácsstermében nyilvánosan bontatnak fel, amely eljárásan ajánlattevők, vagy meghatalmazottaik részt vehetnek. A kiírt művelet, valamint az ajánlati lap és annak kiegészítő részét képező részletes versenytárgyalási hirdetmény és részletes feltételek kőiparosok által díjtalanul, egyébként munkanemekenként 2 P önköltségi ár megtérítése mellett beszerezhető Debrecen sz. kir. város műszaki ügyosztályának iktató hivatalába (Csapó u. 33—35. Nőipariskola II. em. 12. sz. helyiségében) a hivatalos órák alatt. Mindennemű, az építkezéssel kapcsolatos részletes felvilágosítás megnyerhető és a tervek megtekinthetők a műszaki ügyosztály II. em. 3. sz. helyiségében, naponta (csütörtök kivételével) 10—12 óra között. Polgármester.

HIRDETMEY. A városi adóhivatal értesíti a város területén italmérsi engedéllyel bíró adózókat, hogy az 1939—1941. évi 3 éves kivétési időszakra szóló italmérsi illeték kivetés alapjául szolgáló italforgalmi adatok 1938 szeptember hó 19. napjától 1938 szeptember hó 26. napjáig bezárólag közszemlére tettettek. A közszemlére kitélt összeírású jegyzék a délelőtti hivatalos órák alatt (8 órától 2 óráig) megtekinthető a városi adóhivatal fogszerzési adó osztályában (földszint, kapubejárattal szemben, 51—52. sz. szoba). A közszemlére kitélt összeírású jegyzékben feltüntetett italforgalmi adatokra vonatkozó esetleges észrevételek belyegmentesen a m. kir. pénzügyigazgatósághoz címzett beadványban a városi adóhivatal iktatójában legkésőbb 1938. évi szeptember hó 29. napjáig feltétlenül beadandók, mert a feltüntetett határidőn túl beadott észrevételek figyelembe nem vétetnek. Városi adóhivatal.

APROHIRDETESEK

**Alkalmazást
nyer férfi**

Fodrászsegéd, fiatal felvétetik, Forgácsnál, Arany János u. 2. szám. 1214

Kifutót felveszek, Rothermere ucca 42., fűszerüzlet. 1179

Férfiakat, nőket, favágáshoz alkalmazok, fűrészbakot veszek, tűzifarakatár, — Piac ucca 58. 1210

Kifutót azonnali belépésre felveszek, Hatvan ucca 31. alatt. 1211

Jó munkás fodrászsegéd felvétetik, Boczán Sándor fodrász, Bádogos ucca 2. 1207

Fiatal borbélysegéd a fedett uszodába felvétetik, — Rencz, Kossuth ucca 4. 1208

Kifutó sütődébe, azonnal felvétetik, Rákóczi ucca 40. szám. 1203

Egy kocsis azonnal felvétetik, — Késes ucca 6. 1196

15—16 éves fiú, kifutónak, október hó elsejére felvétetik Szent Anna ucca 66. fűszerüzlet. 1139

Kifutófiú, vagy leány, 15—20 éves azonnal felvétetik, Halász vendéglősnél. 1191

Kifutót azonnalra felvesz ügy megbízható fiút, Tokaji borozó, püspöki palota. 1186

Hetest, fakiholdónak azonnal felvesz Vágó tűzifüzlet, Margitfürdőnél. 1190

**Alkalmazást
nyer nő**

Péküzletbe kiszolgálónőt óvadékkal felveszek. Érdeklődni: Csapó ucca 73. fűszerüzletbe. 1202

Jó munkás, hölgyfodrászknasszony és egy fiú tanulóknak felvétetik, Szabó, Salétrom ucca 4. 1185

Keresek egy bentlakó mindenesfőzőnőt, jó bizonyítványokkal. Bethlen ucca 33. szám. 1193

Gyermek harisnyák és pizzamák nagy választékban olcsó árban
a Fischer boltban
Teleki u. 73.

Alkalmazást keres nő

Házhoz megyek mosni. Kálvin tér 4., harmadik ajtó.
1188

Gazdasszonyok
ajánlják jól főzni tudó úriasszony, üzemi, vagy nagyobb háztartásba. Cím a kiadóban.
1212

Háztartási alkalmazott

Szakácsnő vidékre, esaklis hosszú bizonyítvánnyal bírót felveszek
Jelentkezés lapunk kiadóhivatalában.
35

Jó megjelenésű zsidószakácsnő, budapesti úri házhoz felvétetik. Jelentkezzen: Weisznál, Nyomtató u. 20. szám.
789 10. 4.

Ügyes
német leány, aki háztartásban segít, felveszek. Veres uca 6. 767

Bejáró,
intelligensebb kisegítő főzőnőt és egy jobb megjelenésű komoly leányt felveszek. Étkészítésbe akik együttesen az összes konyhai teendőket is elvégzik. Fűvészkeret uca 6.
1209

Jól főző,
mindenes bejárónőt, október elsejére megfogadok. Honvéd uca 15. szám.
1205

Parkettes
lakáshoz, magános úri asszony, megbízható leányt keres, elsejére, bentlakónak. Kossuth uca 29. szám.
1204

Bejáró
mindenes felvétetik. Hatvan uca 18., II. balra, sarok lakás.
1201

Mindenes-
szobaleány éves bizonyítványokkal felvétetik. Svetits-palota, I. l., III. emelet 4. Frigyesi.
1200

Bejárónak
jó családból való fiatal leány, jó bizonyítvánnyal, október elsejére felvétetik. Hatvan uca 1. sz., I. kapu, I. em. 46 ajtó.
976

Ajánlat

Első Debreceni Légólatmi Vállalat.
Elvállal padlásra homokot és vizet hordani és gerendák meszelését. Nyulas uca 6. Bordán Mihály. Levélhívásra házhoz megyek. Közlelbit Korom cukorkás Piac uca 14. előtt.
1194

Ciánostasson
bizalommal a „Csalá”
ciánostassó vállalattal, Rákóczi uca 9. sz. telefon: 14-27 1630 10 1

Kalapudonságok
nagy választékban, — „Arany”-nál. Alakítás modell után 1 pengő. Sas uca 4. 1111 9 30

Ciánostási
vállalat, Varga uca 10 szám. Szücs Imre és Szücs Imréné.
1264 10 1.

Poloskafestést
ciángázzal, lakások átvizsgálását felelősséggel végzi. Kiss, Kigyó uca 5. szám. 1950 10. 8

Takaréktű-helyek
készen kapnatók. Javítását ha nem süt, füstöl, javítom, felelősséggel. Nagy István, Szechenyi uca 6.
500 10. 17.

Bőrkabátfestés,
cipő, retikul, stb. villanygéppel fest Nagy Károly, Balthyány u. 10. szám. 498 10. 17

Csapó u. 14.
szám alatt levő festék-áruüzletet Sas u. 1. sz. alá helyeztem át, ahol továbbra is készséggel állok szolgálatukra. — Nádudvar Lajos. 52+

5 szobás
uccai lakás Kossuth u. 45. november esetleg októbertől kiadó. Megnézhető 11-12 között. 119+

Sodronyágybetétek
drótkerítések, vaságyak mosdók, kályhavédők s lábtörők készülnek Ottonál, Rákóczi uca 13.
283+

Elelmiszer ital

Tejet,
naponta 20-25 liter veszek. Kandia uca 15. fűszerüzlet. 1215

Oktatás

Olesón
tanítana kereskedelmi-be érettségizett leány, kisebb leányokat, korrepetálással. Kerekes Ilona, Konyár. 1192

Hangszer

Zongora-
tanár, olcsón alaposan tanít. Hunyadi u. 17. szám. 1184

Zongora,
finom bécsi gyártmány eladó. Svetits palota, I. lépcső, III. emelet 4.
1199

Tüzelő anyagok

Katonatisztek,
allisztek, tűzfát, szennet legolcsóbban kaphatnak Vágó tűzifakereskedésében. Margit-fürdőnél, telefon 10-24
1169 vv.

Télire,
kőszent, fát, most szerzen be legolcsóbban kapható Grünfeldnél, Hatvan uca 21., telefon: 29-82.
374 10. 14

Üzlet, műhely raktárhelyiség

Raktárhelyiségeket
keres azonnalra szék-háza közelében az Ipar kamara. 1169

Kiadó
tengeri göré. Ugyanott két szoba. Tengerész uca 1. szám. 1180

Kiadó lakás egyszobás

Kiadó
szoba, konyha, előszoba, spájz. Ertekezni lehet: Böszörményi út 52
1115

Kiadó
egy uccai szoba, konyha, előszoba, spájz, mel lékhelyiségekkel, nov. elsejére. Nyilastelep, Vámospécsi út 14., a patika mellett. 1187

Kiadó lakás kétszobás

Kiadó
uccai kétszobás lakás, október elsejére, Kölcsei uca 21. 1197

Kiadó lakás háromszobás

3-4 szobás,
modern lakás, azonnal is kiadó, Hunyadi uca 17. szám. 1183

Butorozott szoba

Különbéjratú
butorozott szoba kiadó. Püspöki palota, I. kapu II. emelet 5. 1213

Butorozott
szoba olesón, bútor nélkül is kiadó. Hunyadi uca 17. 1182

Kiadó
különbéjratú bútorozott kis szoba, egyetemhez közel Poroszlay út 37. 901

Butorozott
uccai földszintes szoba, fürdőszoba használatlalt kiadó. József kir. herceg uca 6. 1189

Különbéjratú
uccai bútorozott szoba, azonnalra is kiadó. — Gólya uca 8. 1068

Ó L M O T

vesz lapunk nyomdája
József királyi herceg u. 1. sz.

Ingóság eladás

Bontásból
kikerült jó minőségű téglák, ikerablak, kirkati portálé, vasrácskapu, vasrácsok, vasgerendák, faanyagok műkölépesök, vasajtók, s vasablakok nagyon olcsón eladók, hitelbanki éntkezésnél. 460 10. 16

Függőlámpa,
szép nagy, réz villanyra való eladó. Domokos Lajos uca 6. 1102

Két darab
90/160 belmételű, nyolcramás benyíló ablak, üveggel együtt olesón eladó. Pacsirta uca 3. szám alatt. 1206 vv

Eladó
gey férfi átmeneti kabát, Simonyi út 5. 1160

Vegyés

Grafológusnő
múlt, jelen, jövőről felvilágosít, fogad: Szechenyi uca 43. 1195

Gazdasági termények

10 mázsa,
morzsolt tengeri eladó. Gólya uca 8. 1102

Eladó házhely

Házhelyek,
beállított termő gyümölcsös eladók. — Sesztina uca 4. (Kisállomás mellett). 818 10. 6.

Házhelyek
a Hid uca 14. szám alatt, továbbá 7 szobás ház a közismert Bagolyvár vendéglővel eladók. v. v.

Villatelek
egyetemi sportpályával szemben, aszfaltos út mentén kedvező feltételekkel eladó. Közlelbit felvilágosítást a Kölcsonos Segélyző Egyesület ad. Kossuth u. 8. 104+

Három pengő
a ritka alkalmi ára a Sámsoni kövesüttől egy perenyre levő Apponyi uca 48. számú házhely négyzetgötlének. Ára kedvező részletekben is fizethető. 2+

Eladó ház

Takáros
kertéségi ház, nagyon olesón megvehető a Bozzai telepen. 384 négyzetgötlés telek, 2 egyszobás konyhás lakás és 1 egyszobás konyhás lakás van benne. Kevés pénzzel átvehető. Cím a kiadóban. 16 A+

Eladó ház
kedvező áron eladó 133 négyzetgötlés telken három egyszobás konyhás és két egyszobás lakással bíró ház. Havi bérjévedelme 56 pengő. — Cím a kiadóban. 13 A+

Alkalmi vétel
kedvező áron eladó 133 négyzetgötlés telken három egyszobás konyhás és két egyszobás lakással bíró ház. Havi bérjévedelme 56 pengő. — Cím a kiadóban. 13 A+

Vargakertben
kitűnő vétellehetőség nyílt egy most renovált házra. A lakbórból a ház ára kifizethető, mert 2 kétszobás és 6 egyszobás lakásban bérlők laknak. Most havi 97 pengőt fizetnek. Jó feltételek mellett a ház azonnal átvehető. Cím a kiadóban. 20 A+

Magas kamatnak
megfelelő jövedelmet hoz a Hatvan utcán egy eladó modern ház. 591 négyzetgötlés telek, 1 négyzetgötlés, 4 háromszobás, 7 kétszobás, 7 egyszobás konyhás lakás és 3 üzlethelyiség van benne. Havi bérjévedelme 909 pengő. Jó feltételek mellett megvehető. Cím a kiadóhivatalban. 15 A+

Nagyjévedelmű
ház eladó a Vendég u. 54. sz. alatt. Hatrendbeli lakás. Vízvezeték az udvarban. Utolsó ára 4900 pengő. Lakbérletkötéssel most megvásárolható. 9+

Jó nyugdíjnak
megfelelő jövedelmet biztosíthat magának, aki megveszi a város forgalmas, fejlődő helyén azt a házat, amelyikben egy kétszobás, négy egyszobás konyhás és 1 egyszobás üzlethelyiségből álló lakás van. Jövedelmez havi 130 pengőt. Fele árával átvehető. Cím a kiadóban. 14 A+

Kitűnő jövedelmet hoz
158 négyzetgötlés telken fekvő ház, 2 háromszobás lakásból áll, most renoválták, havonként 172 pengő bért hoz. Kedvező feltételek mellett szabad kézből eladó. Cím a kiadóban. 22 A+

Jól jövedelmező ház
remek feltételek mellett eladó. Havi 111 pengőt hoz, mert 1 kétszobás, 3 egyszobás konyhás lakás és 1 üzlethelyiség van bérbeadva. Cím a kiadóban. 21 A+

Jó vétel
A Salétrom utcán 115 négyzetgötlés telkes ház havi 54 P bérjévedelmmel eladó. 2 egyszobás konyhás és 1 egyszobás konyhás lakás, 2 pincehelyiségből áll. Nem sok pénzzel átvehető. Cím a kiadóban. 17 A+

Ilyen esodavételt
még nem hallott! Nem egészen két év alatt önmagát kifizeti egy most renovált ház. Havi bérjévedelme 290 pengő. Van benne 2 háromszobás és 5 egyszobás lakás. Ügynökök kizárva. Cím a kiadóban. 19 A+

Alkalmi vétel
kedvező áron eladó 133 négyzetgötlés telken három egyszobás konyhás és két egyszobás lakással bíró ház. Havi bérjévedelme 56 pengő. — Cím a kiadóban. 13 A+

Valóságos kúriát
szerez könnyűszerrel a Hétevezér uccában. A 47. számú ház hosszú tornácával, több rendbeli lakásával, kamrákkal, istállósával, két szivattyús kúttal, nagyon szép konyhakertjével sok kényelmet biztosít. Telke 700 öl. Utolsó ára 7800 pengő, lakbérletkötéssel részletekben is fizethető, minden nehezege nélkül. 4+

Eladó
villamos végállomásnál gazdáknak is nagyon alkalmas házas telek, 2 szoba, konyha, kamara, 2 istálló, göré, egy nagy szénas szin deszkából. Az épületek téglából, cseréppel fedve, jóvízű kút. Az egész ára 3500 pengő. Rész letre is megvehető. Késpénz esetén engedmény. Bihari u. 4. sz. 105+

Nagyszerű
tőkebefektetés!
Tisztán 6 százalékos kamatot hoz, a Nap u. Attila tér, Baross uca sarkán levő üzletsház.

A saroképületben csinosan berendezett kényvendéglő, minden kényelemmel és lakással. Alapincézett épület. — A Nap uca 22. számú ház, négyzetgötlésű lakással, parkett, fürdőszoba, víz, villany, gázvezetékekkel, virágos udvar, fákkal, szőlőlugással. Késpénzre 23,000 pengő. 23 A+

Földbérlet

Kiadó
12 hold föld, tanya-épületekkel együtt. Ertekezni: Gyöngyvirág uca 12. 1193

Eladó föld

Hadbázhoz
közel, közvetlen a debreceni kövesút mellett, a dorogias hegyen 3305 négyzetgötlés szőlő, jó terméssel, jó felszereléssel hátezer pengőért eladó. Hajdúbadházi, Jókai u. 19. szám. 856

Gyümölcsösnek
kiválóan alkalmas homokföld, vágóhid villamos végállomáshoz három percre, részletre is eladó. A terület házhegyeknek is parcellázva van. Bihari uca 4.
102+

Homokbánya,
a Rigó utca elején, kövesúthoz közel kedvező áron eladó. A telek kibányászás után ingyben marad a vevőnek. Közlelbit felvilágosítás 28-83, telefonon. 11+

Szerkesztőnő jelölés:
PÁLFY JÓZSEF
Kiadja és nyomja a TISZÁNTULI KÖNYV-és LAPKIADÓ RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
Kiadóért jelölés:
DR. SZIGETHY GYULA
Igazgató.